

Obsah

II Oznámenia

OZNÁMENIA INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR EURÓPSKEJ ÚNIE

Európska komisia

2020/C 375/01	Oznámenie Komisie — Triedený zber nebezpečného odpadu z domácnosti	1
---------------	--	---

Európska centrálna banka

2020/C 375/02	Zmena etického rámca ECB (Týmto textom sa nahrádza časť 0 Služobného poriadku ECB upravujúca etický rámec, ktorej text bol uverejnený v Úradnom vestníku EÚ C 204 z 20. júna 2015, s. 3)	25
---------------	--	----

Európska komisia

2020/C 375/03	Nevznesenie námietky voči oznámenej koncentrácii (Vec M.9953 — CalSTRS/Altitude Group/Al THD)	42
2020/C 375/04	Nevznesenie námietky voči oznámenej koncentrácii (Vec M.10003 — DWS/Vertex Bioenergy)	43
2020/C 375/05	Nevznesenie námietky voči oznámenej koncentrácii (Vec M.9619 — CDC/EDF/ENGIE/La Poste)	44
2020/C 375/06	Nevznesenie námietky voči oznámenej koncentrácii (Vec M.8130 — Imerys/Alteo certain assets)	45

IV *Informácie*

INFORMÁCIE INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR EURÓPSKEJ ÚNIE

Európska komisia

2020/C 375/07	Výmenný kurz eura — 5. novembra 2020	46
2020/C 375/08	Rozhodnutie Komisie z 22. júla 2020, ktorým sa centrálny správca protokolu transakcií Európskej únie poveruje vložením zmien národných alokačných tabuliek pre leteckú dopravu do protokolu transakcií Európskej únie, pokiaľ ide o kvóty pre leteckú dopravu, ktoré majú členské štáty spravujúce prevádzkovateľov lietadiel, ktorí vykonali lety z EÚ do Švajčiarska, bezplatne pridelit' v roku 2020	47

V *Oznamy*

KONANIA TÝKAJÚCE SA VYKONÁVANIA POLITIKY HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE

Európska komisia

2020/C 375/09	Predbežné oznámenie o koncentrácii (Vec M.9989 – BB Holding Investment/Duferdofin-Nucor) Vec, ktorá môže byť posúdená v rámci zjednodušeného postupu	57
---------------	--	----

II

(Oznámenia)

OZNÁMENIA INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR EURÓPSKEJ
ÚNIE

EURÓPSKA KOMISIA

Oznámenie Komisie

Triedený zber nebezpečného odpadu z domácnosti

(2020/C 375/01)

Obsah

1. ÚVOD	2
2. NAJLEPŠIE POSTUPY PRI ZBERE NEBEZPEČNÉHO ODPADU Z DOMÁCNOSTI	3
2.1. Chemikálie pre domácnosť	6
2.1.1. Čistiace prostriedky pre domácnosť a predmety osobnej starostlivosti	7
2.1.2. Farby, laky, tlačiarenská farba a lepidlá	7
2.1.3. Pesticídy na použitie v domácnosti a záhrade	8
2.1.4. Fotochemické látky	8
2.1.5. Obaly	9
2.2. Odpad zo zdravotnej starostlivosti v domácnosti	9
2.2.1. Farmaceutické výrobky	9
2.2.2. Ostré predmety a iný potenciálne infekčný odpad	10
2.3. Stavebný odpad a odpad z demolácie	11
2.3.1. Odpad obsahujúci azbest	11
2.3.2. Ošetrované drevo	12
2.3.3. Uhoľný decht a dechtové výrobky	13
2.4. Odpad z údržby automobilov	13
2.4.1. Olejové filtre a kontaminované absorpčné materiály	13
2.4.2. Výrobky automobilového priemyslu, leštidlo na povrchy, nemrznúce kvapaliny	14
2.5. Odpad obsahujúci ortuť (iný ako OEEZ)	14
3. FAKTORY ÚSPECHU TRIEDENÉHO ZBERU NEBEZPEČNÉHO ODPADU Z DOMÁCNOSTI	15
3.1. Hospodárske stimuly	15
3.2. Prispôbené zariadenia na triedený zber	16
3.3. Zvyšovanie informovanosti a komunikácia	18
3.4. Presadzovanie	21
4. ODKAZY	22
PRÍLOHA – Odkazy na príklady osvedčených postupov v oblasti komunikácie	24

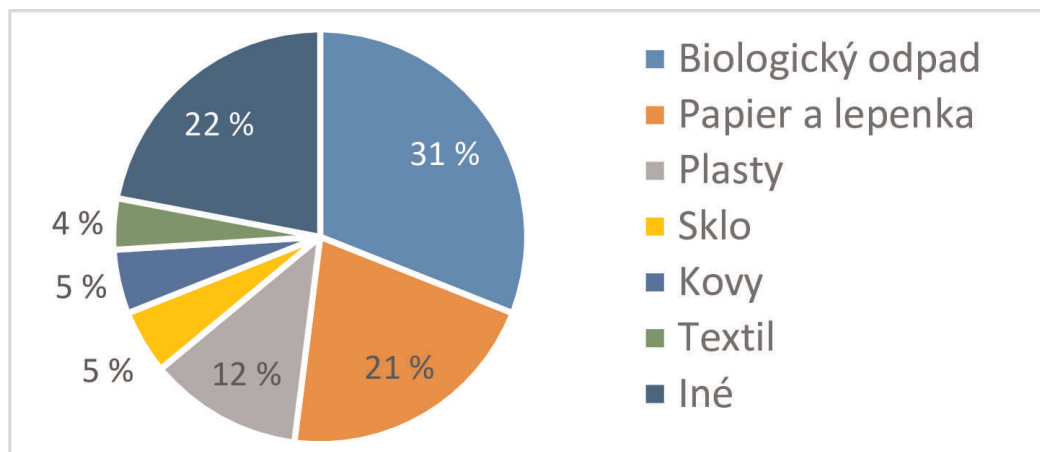
1. ÚVOD

Tieto usmernenia sa pripravujú so zreteľom na článok 20 ods. 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade ⁽¹⁾ (ďalej len „rámcová smernica o odpade“), v ktorom sa od Komisie vyžaduje, aby prijala usmernenia o triedenom zbere zložiek nebezpečného odpadu, ktorý vznikol v domácnostiach, aby členským štátom pomohla pri vykonávaní povinnosti triedeného zberu stanovenej v článku 20 ods. 1 rámcovej smernice o odpade a uľahčila jej vykonávanie.

Hlavným cieľom tohto usmernenia je predchádzať ohrozeniu ľudského zdravia a životného prostredia, najmä pokiaľ ide o pracovníkov v oblasti odpadu, a to uľahčením vykonávania triedeného zberu nebezpečného odpadu, ktorý vznikol v domácnostiach. V súlade s cieľmi rámcovej smernice o odpade ⁽²⁾ je zároveň jeho cieľom zlepšiť množstvo a kvalitu materiálov na prípravu na opätovné použitie a zhodnocovanie zabránením kontaminácie ostatných materiálových tokov, čo vedie k spracovaniu odpadu, ktorý blokuje zdroje na nižších úrovniach hierarchie odpadového hospodárstva. Zámerom tohto dokumentu je poskytnúť prehľad najlepších postupov pri vykonávaní povinnosti triedeného zberu z celej EÚ, najmä na regionálnej a miestnej úrovni. Hoci sa toto usmernenie týka účinného nakladania s nebezpečným odpadom z domácnosti, treba mať na pamäti, že v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva zostáva prioritou predchádzanie vzniku a znižovanie. Kampane na zvyšovanie informovanosti s cieľom minimalizovať používanie nebezpečných výrobkov doma sú teda nevyhnutné.

Tieto usmernenia sú určené orgánom členských štátov na miestnej, regionálnej a centrálnej úrovni a prevádzkovateľom odpadového hospodárstva. Ich účelom je pomáhať im pri vývoji a vykonávaní programov triedeného zberu nebezpečného odpadu z domácnosti a uľahčovať plnenie tejto úlohy.

Obrázok 1: Zloženie komunálneho odpadu v Európe

Zdroj: podľa Svetovej banky (2018) a Eurostatu (2008) ⁽³⁾

Nebezpečný odpad z domácnosti obvykle predstavuje asi 1 % hmotnosti komunálneho odpadu (okrem odpadu z elektrických a elektronických zariadení – „OEEZ“) ⁽⁴⁾. Ide ⁽⁵⁾ o 1 až 6 kg na obyvateľa ročne. Údaje na úrovni jednotlivých krajín sa však dajú ťažko porovnávať, pretože krajiny majú rôzne procesy a kategórie podávania správ (napríklad vrátane OEEZ alebo jedlých tukov).

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3.

⁽²⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/851 z 30. mája 2018, ktorou sa mení smernica 2008/98/ES o odpade (Ú. v. EÚ L 150, 14.6.2018, s. 109, odôvodnenie 41).

⁽³⁾ Pozri napríklad Andreasi a kol. (2017), pokiaľ ide o prehľad zloženia odpadu z rôznych tokov odpadu.

⁽⁴⁾ Adamcová, D. a kol. (2016).

⁽⁵⁾ EEA (2015) a D'ewwilverwaltung (2018).

Väčšina komunálneho odpadu, ktorého hlavným zdrojom je odpad z domácnosti, pochádza zvyčajne zo šiestich tokov odpadu (pozri obrázok 1). Hoci sa nebezpečný odpad z domácnosti zachytáva ako malá zložka v kategórii „iný“, jeho význam je relatívne vyšší vzhľadom na jeho potenciál prekážať vysokej kvalite recyklácie všetkých ostatných zložiek a kvôli obavám súvisiacim s bezpečnosťou.

V týchto usmerneniach sa osobitne neriešia toky odpadu, na ktoré sa vzťahujú iné právne predpisy Únie o odpadoch, ako sú batérie, OEEZ, odpadové oleje alebo vozidlá po uplynutí životnosti, pre ktoré už sú zavedené konkrétne systémy zberu a nakladania. Poznanky získané z fungovania týchto konkrétnejších systémov zberu a možná synergia s nimi však môžu byť relevantné pri triedenom zbere nebezpečného odpadu z domácnosti.

Tieto usmernenia nie sú záväzné. Výlučným orgánom na výklad práva EÚ je naďalej Súdny dvor Európskej únie (ďalej len „SDEÚ“).

2. NAJLEPŠIE POSTUPY PRI ZBERE NEBEZPEČNÉHO ODPADU Z DOMÁCNOSTI

Nebezpečný odpad z domácnosti obsahuje širokú škálu materiálov, ktoré majú rôzne nebezpečné vlastnosti. V rámcovej smernici o odpade sa pojem „nebezpečný odpad“ vymedzuje v jej článku 3 ods. 2 ako „odpad, ktorý má jednu alebo viac nebezpečných vlastností uvedených v prílohe III“. Medzi príklady tohto druhu odpadu, ktorý obvykle vznikol v domácnostiach, patria: farby a laky, pesticídy do záhrady, čistiace prostriedky, určité nepoužité lieky, určité odpady z údržby domov a automobilov, ktorú vykonávajú domáci majstri.

Kritériá klasifikácie odpadu týkajúce sa vlastností, ktoré môžu spôsobiť, že odpad sa stane nebezpečným, sú opísané v tejto prílohe a majú sa prípadne použiť pri klasifikácii odpadu ako nebezpečného alebo odpadu, ktorý nie je nebezpečný, s prihliadnutím na jeho pôvod a druh a na uvedenie v Európskom zozname odpadov (rozhodnutie 2000/532/ES) ⁽⁶⁾.

V zozname odpadov sa uvádza referenčná nomenklatúra na identifikáciu a klasifikáciu odpadu a tento zoznam je záväzný, pokiaľ ide o odpad, ktorý sa má považovať za nebezpečný. Odpad, ktorý je v ňom uvedený, je zoskupený do rôznych kapitol a podkapitol podľa zdroja a zloženia. Odpad je možné úplne identifikovať podľa šesťmiestneho kódu. V tomto zozname sú nebezpečné odpady označené hviezdičkou (*).

Kroky, ktoré je potrebné dodržať pri priradení kódu odpadu k danému toku odpadu, a poradie, ktoré sa má použiť pri nahliadnutí do jednotlivých kapitol, sú opísané v prílohe k rozhodnutiu 2000/532/ES. Ďalšie usmernenie o klasifikácii odpadu a pridelovaní kódov odpadu sa nachádza v oznámení Komisie o technickom usmernení o klasifikácii odpadu ⁽⁷⁾.

Vlastnosti rôznych druhov nebezpečného odpadu z domácnosti, ako aj nakladanie s nimi, sa navzájom výrazne líšia, na základe skríningu existujúcich najlepších postupov určených pre zber nebezpečného odpadu z domácnosti však boli identifikované tieto systémy triedeného zberu odpadu:

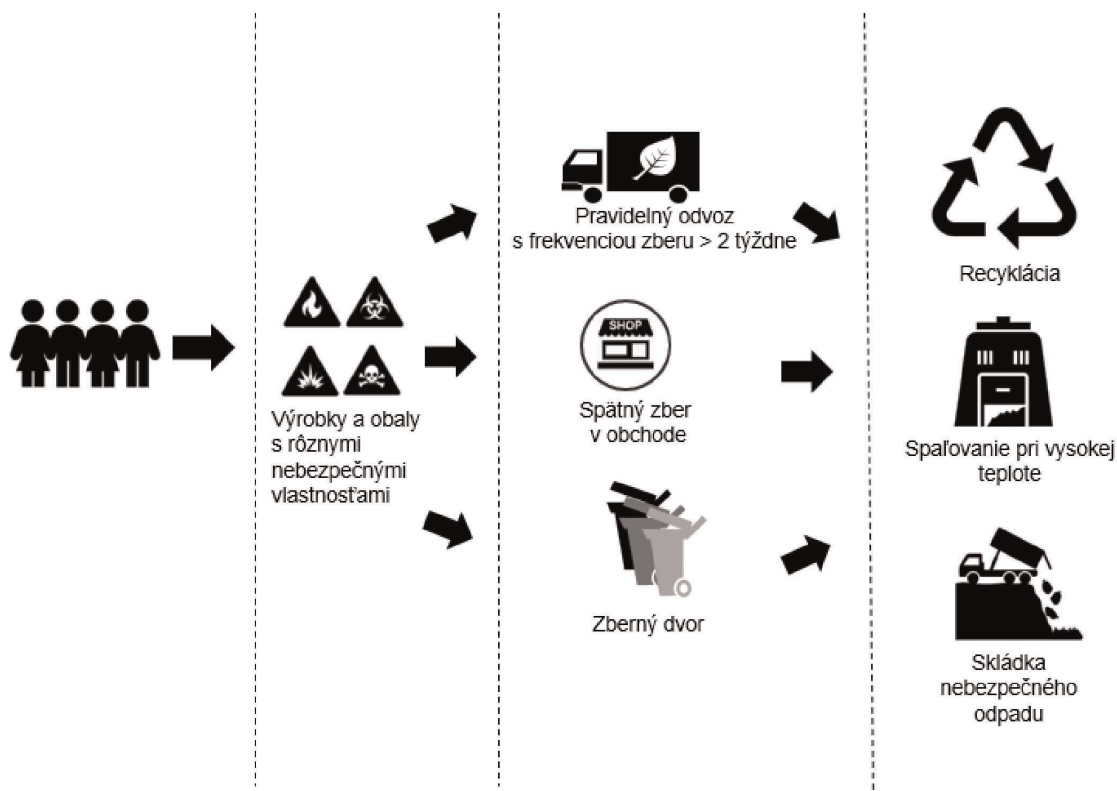
- pravidelný odvoz na konkrétnom mieste (napríklad mobilné zberné miesto) alebo podomový zber (periodicita dva týždne alebo viac),
- spätný zber v obchode,
- uloženie na zberných dvoroch.

⁽⁶⁾ Rozhodnutie Komisie 2000/532/ES z 3. mája 2000 nahrádzajúce rozhodnutie 94/3/ES, ktorým sa vydáva zoznam odpadov podľa článku 1 písm. a) smernice Rady 75/442/EHS o odpadoch a rozhodnutie Rady 94/904/ES, ktorým sa vydáva zoznam nebezpečných odpadov podľa článku 1 ods. 4 smernice Rady 91/689/EHS o nebezpečných odpadoch (Ú. v. ES L 226, 6.9.2000, s. 3).

⁽⁷⁾ Oznámenie Komisie o technickom usmernení o klasifikácii odpadu (Ú. v. EÚ C 124, 9.4.2018, s. 1).

V EÚ sa približne dve tretiny nebezpečného odpadu z domácnosti, ktorý sa zbiera oddelene, zbiera v zberných dvoroch a zvyšná tretina sa zbiera prevažne prostredníctvom pravidelného odvozu, najmä na mobilných zberných miestach. Pre niektoré druhy odpadu, ako sú batérie a OEEZ, existujú zberné miesta nachádzajúce sa v maloobchodných prevádzkach. ⁽⁸⁾ Časť nebezpečného odpadu z domácnosti stále nie je predmetom vhodného zneškodňovania ⁽⁹⁾ a vyhadzuje sa do zvyškového odpadu alebo sa do určitej miery zneškodňuje spôsobom, ktorý môže predstavovať významné zdravotné a environmentálne riziko, napríklad spláchnutie do odtoku. ⁽¹⁰⁾

Obrázok 2: Systémy triedeného zberu a spracovania nebezpečného odpadu z domácnosti

1. príklad osvedčených postupov ⁽¹¹⁾

Luxemburské veľkovevodstvo má integrovaný systém zberu odpadu, v rámci ktorého sa predpokladajú rozsiahle a bezplatné zariadenia na zber nebezpečného odpadu z domácnosti: 18 stacionárnych zberných miest, kam môžu občania dopraviť svoje nebezpečné látky (t. j. jedno miesto na 35 000 obyvateľov), 4-krát ročne sa vykonávajú mobilné odvozy a na požiadanie sa vykonáva zber z domácností. V systéme sa vyzbiera viac ako 5 kg nebezpečného odpadu z domácnosti na obyvateľa za rok ⁽¹²⁾.

Pre cieľové skupiny, ako sú napr. osoby žijúce v bytových domoch, sa plánujú komunikačné kampane s využitím digitálnych nástrojov a špecifických podporných služieb. V najkomplexnejších systémoch zberu môžu obyvatelia bytových domov ukladať oddelene až 27 rôznych druhov odpadu vrátane nebezpečného odpadu z domácnosti.

⁽⁸⁾ http://ec.europa.eu/environment/waste/studies/pdf/household_report.pdf.

⁽⁹⁾ Letcher a Vallero (2019).

⁽¹⁰⁾ https://ec.europa.eu/environment/waste/studies/pdf/household_report.pdf.

⁽¹¹⁾ https://ec.europa.eu/environment/waste/studies/pdf/20180227_Haz_Waste_Final_RepV5_clear.pdf.

⁽¹²⁾ D'Emweltverwaltung (2018).

2. príklad osvedčených postupov

Environmentálna služba regiónu Helsinky (Fínsko) nainštalovala v metropolitnej oblasti 50 kontajnerov na bezplatný zber širokej škály tokov odpadu vrátane nebezpečného odpadu z domácnosti. Kontajnery sú z dôvodu optimálnej prístupnosti umiestnené na čerpacích staniách, pri supermarketoch a iných obchodoch. Bezpečnosť kontajnerov je zaistená tým, že sú prístupné iba počas otváracích hodín a na podpore zariadení bez obsluhy sa podieľa miestna polícia. Do kontajnerov sa môže vyhadzovať tento nebezpečný odpad z domácnosti:

- chladiace, brzdové a spojkové kvapaliny,
- odpadové oleje, olejové filtre a iný olejový odpad,
- rozpúšťadlá, napríklad terpentín, riedidlo, acetón (aj odlakovače),
- premývacie kvapaliny na báze rozpúšťadiel,
- farby, lepidlá, laky, prostriedky na ochranu dreva,
- silné kyseliny, napríklad kyselina sírová,
- tlakové nádoby obsahujúce plyn a ktoré obsahovali plyny,
- rozprašovacie nádoby,
- alkalické premývacie kvapaliny,
- pesticídy a dezinfekčné prostriedky,
- fotochemický materiál.

Existuje aj určitý nebezpečný odpad z domácnosti, ktorý sa dá zneškodniť len v zberných dvoroch: elektrický a elektronický odpad (bezplatne), impregnované drevo (bezplatne) a odpad obsahujúci azbest (10 EUR za každých 100 litrov, v roku 2015).

3. príklad osvedčených postupov ⁽¹³⁾

V Odense (Dánsko) dostane každá domácnosť 40-litrovú červenú nádobu na uskladnenie a prepravu nebezpečného odpadu z domácnosti. Túto nádobu je možné vyzdvihnúť štyrmi spôsobmi:

- vyzdvihnutie na požiadanie priamo v domácnosti za poplatok,
- vyzdvihnutie v bytových domoch pomocou mobilného nákladného vozidla, ktoré je upravené na zber nebezpečného odpadu z domácnosti,
- doručenie domácnosťami do jedného z dvoch prijímacích miest nebezpečného odpadu z domácnosti s obsluhou,
- doručenie domácnosťami počas niektorých víkendov do bežných zberných dvorov.

Odense vyzbiera 300 ton nebezpečného odpadu z domácnosti za rok, čo zodpovedá asi 1,6 kg na obyvateľa za rok. Najväčšiu časť nebezpečného odpadu z domácnosti tvoria farby a laky, ktoré predstavujú 66 až 75 % všetkého vyzbieraného nebezpečného odpadu z domácnosti. Zvyšok tvorí zmes kyselín, pesticídov, rozprašovacích nádob a rôznych ďalších chemických látok.

Zber riadi vyškolený personál, a preto je kvalita a homogenita zozbieraných tokov vysoká. Zber nebezpečného odpadu sa financuje hlavne z poplatkov za všeobecný odpad, ktoré platia všetky domácnosti v obci. Náklady na obyvateľa tvoria približne 3,3 EUR ročne (na základe informácií z roku 2014).

⁽¹³⁾ https://www.acrplus.org/images/project/R4R/Good_Practices/GP_Odense_hazardous-waste-collection.pdf.

4. príklad osvedčených postupov ⁽¹⁴⁾

V Paríži (Francúzsko) sa okrem zberných dvorov a zberu v domácnosti na požiadanie používajú aj „Trimobiles“ (mobilné zberné miesta na trojkolesových vozidlách). Tieto vozidlá je možné za menej ako jednu hodinu prebudovať na mobilné zberné miesto. V roku 2012 tvorilo sieť 6 mobilných zberných miest, ktoré sa používali na 30 rôznych miestach.

Frekvencia zbernej služby závisí od miestnych okolností a pohybuje sa v rozpätí od jedného do siedmich zberov mesačne. Každá jednotka zostáva na rovnakom mieste pol dňa. Zbiera sa niekoľko zložiek odpadu vrátane stavebného odpadu a odpadu z demolácie, OEEZ a dreva. V týchto mobilných zberných miestach je miera zachytávania vysoká: 65 % všetkého zozbieraného nebezpečného odpadu z domácnosti v cieľových oblastiach. V roku 2017 sa vyzbieralo 323 ton nebezpečného odpadu ⁽¹⁵⁾.

Služba sa zabezpečuje len pre domácnosti a je bezplatná. Systém financujú hlavne miestne orgány a predstavuje asi 2 EUR na obyvateľa ročne za mobilné zberné miesta, ako aj tradičné zberné dvory. Malú časť celkového financovania predstavuje systém rozšírenej zodpovednosti výrobcu za OEEZ. V Paríži predstavujú náklady na odpad zozbieraný prostredníctvom Trimobiles asi 300 EUR/tona a náklady na tradičný zberný dvor asi 75 EUR/tona (na základe správy z roku 2014).

5. príklad osvedčených postupov ⁽¹⁶⁾

Tallinn (Estónsko) používa ako zberné miesta pre nebezpečný odpad z domácnosti upravené námorné prepravné kontajnery vybavené policami, zásuvkami a vhodným skladovacím priestorom. Kontajnery sú umiestnené na centrálnych miestach, aby sa zaistila blízkosť k občanom. Objem zberu nebezpečného odpadu z domácnosti sa v dôsledku tejto praxe zvýšil z 12 ton (0,03 kg/obyvateľ/rok) v roku 2000 na 158 ton (0,4 kg/obyvateľ/rok) v roku 2013.

Náklady na jeden takýto kontajner na zber odpadu sa v roku 2005 pohybovali v závislosti od veľkosti kontajneru (20 – 30 m³) od 3 700 EUR do 4 500 EUR. Náklady na správu jedného zberného miesta sa pohybovali od 46 EUR mesačne v roku 2004 do 70 EUR mesačne v roku 2013.

2.1. Chemikálie pre domácnosť

Obce vo väčšine členských štátov už vykonávajú triedený zber chemikálií pre domácnosť. Obvyklým spôsobom zberu sú pravidelné odvozy a zberné dvory a v rámci doplňujúcich mechanizmov distribútori na dobrovoľnej báze.

Zber a spracovanie nebezpečných chemikálií pre domácnosť financujú hlavne obce. Organizovanie a financovanie zberu a spracovania môžu byť zároveň predmetom systémov rozšírenej zodpovednosti výrobcu, ako je tomu vo Francúzsku od roku 2011. Vo Francúzsku sa množstvo takýchto sektorových systémov týka chemikálií pre domácnosť, ktoré sú zoskupené v koncepcii „špecifický difúzny odpad (*déchets diffus spécifiques*) ⁽¹⁷⁾“, ktorý vzniká v domácnostiach a ktorý zahŕňa pyrotechnické výrobky, uhl'ovodíky, hasiace prístroje, lepidlá, rozpúšťadlá a bežné chemikálie pre domácnosť. Pyrotechnické zariadenia sa zbierajú prostredníctvom siete lodných dodávateľov na základe zmluvy v rámci sektorového systému Aper Pyro.

⁽¹⁴⁾ https://www.acrplus.org/images/project/R4R/Good_Practices/GP_ORDIF_mobile-civic_amenity_site.pdf.

⁽¹⁵⁾ <https://cdn.paris.fr/paris/2020/06/10/4beadd723295ce69dcd7acbcbe0a582f.pdf>

⁽¹⁶⁾ https://www.acrplus.org/images/project/R4R/Good_Practices/GP_Tallinn_hazardous-waste-collection.pdf.

⁽¹⁷⁾ <https://www.ecologique-solidaire.gouv.fr/dechets-diffus-specifiques-menagers>.

6. príklad osvedčených postupov

V Bruseli (Belgicko) môžu občania odovzdať chemický odpad z domácnosti pri mobilnom nákladnom vozidle „Proxy Chimik“. Nákladné vozidlo pravidelne zastavuje približne na 100 miestach v Bruseli a na každom mieste stojí 45 minút. Frekvencia služby je raz za mesiac alebo raz za dva mesiace, v závislosti od polohy.

V roku 2012 sa množstvo nebezpečného odpadu z domácnosti, ktorý sa zozbieral prostredníctvom tohto typu mobilného zberu, odhadovalo na 0,4 kg na obyvateľa. Odpad sa pred prijatím kontroluje na mieste, aby sa zabránilo kontaminácii a nebezpečnosti pre zdravie a maximalizoval sa potenciál jeho zhodnotenia (t. j. kvapaliny a tuhé látky je potrebné priniesť oddelene a v pôvodnom obale; názov výrobku musí byť napísaný na obale). Pracovníkom sa zabezpečuje základná odborná príprava v oblasti chemikálií s cieľom uplatňovať kritériá prijímania odpadu.

Komunikácia obsahuje: jasné pokyny pre občanov, brožúry, webové sídla a mobilné aplikácie s cieľom informovať občanov o harmonograme zberu. Na zabezpečenie bezplatného zberu nebezpečného odpadu z domácnosti pre občanov sa poskytuje verejné financovanie.

2.1.1. Čistiace prostriedky pre domácnosť a predmety osobnej starostlivosti

Čistiace prostriedky a predmety osobnej starostlivosti (kozmetika, farba na vlasy, lak na nechty, odlakovač atď.), pokiaľ sú nebezpečné, sa zahŕňajú do týchto príslušných kódov v zozname odpadov:

20 01 13* – rozpúšťadlá;

20 01 14* – kyseliny;

20 01 29* – detergenty obsahujúce nebezpečné látky.

Mnohé čistiace prostriedky na každodenné použitie v domácnostiach sa môžu po ich zneškodnení stať nebezpečným odpadom, pretože často obsahujú rozpúšťadlá, kyseliny, zásady, brúsne materiály, povrchovo aktívne látky, zjasňovače a ďalšie nebezpečné zložky. Okrem iných nebezpečenstiev môžu byť horľavé alebo korozívne.

Triedený zber umožňuje toto spracovanie: čistiace prostriedky pre domácnosť a predmety osobnej starostlivosti sa vo všeobecnosti spaľujú. Opätovné použitie predmetov osobnej starostlivosti, ako je kozmetika, nie je bežnou praxou, existujú však určité iniciatívy podporované mimovládnyimi organizáciami.

2.1.2. Farby, laky, tlačiarenská farba a lepidlá

Farby sú zmesi rozpúšťadiel, pigmentov, minerálov, živíc, povrchovo aktívnych látok a ďalších prídavných látok. Časť výrobku skončí po vyčistení štetcov a nádob v kanalizácii a povrchových vodách. Farby na báze rozpúšťadiel počas ich používania a po uplynutí životnosti emitujú do ovzdušia prchavé organické zlúčeniny.

Odpadové farby a rozpúšťadlá obsahujúce nebezpečné látky tvoria podstatnú časť nebezpečného odpadu z domácnosti. Príslušný kód v zozname odpadov je:

20 01 27* – farby, tlačiarenské farby, lepidlá a živice obsahujúce nebezpečné látky.

7. príklad osvedčených postupov

„RePaint“ je sieť v Spojenom kráľovstve pre opätovné použitie farieb (sponzorujú ju veľkí distribútori farieb, ktorí tak poskytujú odborné znalosti, viditeľnosť a financovanie), v rámci ktorej sa zbierajú zvyšky farieb, prepracúvajú sa na nové farby a bezplatne alebo za nízku cenu sa distribuujú jednotlivcom, komunitám a charitám. Aby sa zabránilo kontaminácii, dodržiavajú sa prísne kritériá prijímania (napríklad farba bude prijatá, iba ak je stále v pôvodnej nádobe).

Sieť RePaint prevádzkuje viac ako 74 miest odovzdania, ako sú zberné dvory alebo zariadenia, ktoré prevádzkujú dobrovoľníci, a každý rok distribuuje viac ako 300 000 litrov farby. Ročné náklady na prevádzku miesta odovzdania sú takmer 10 000 EUR v závislosti od rozsahu a umiestnenia.

Triedený zber umožňuje toto spracovanie: Najbežnejšie používaným spracovaním farieb po uplynutí životnosti v EÚ je spaľovanie, dochádza však aj k opätovnému použitiu a recyklácii. Skládkovanie farieb s rozpúšťadlami (20 01 27*) nie je povolené v súlade s článkom 5 ods. 3 smernice 1999/31/ES o skládkach odpadov⁽¹⁸⁾, v ktorom sa zakazuje skládkovanie kvapalného odpadu a odpadu klasifikovaného ako horľavý.

2.1.3. Pesticídy na použitie v domácnosti a záhrade

Pesticídy sú látky, ktoré sú obsiahnuté ako účinné látky v prípravkoch na ochranu rastlín a biocídoch. Napriek tomu, že pesticídy pre domácnosť sú vyvinuté špeciálne na neprofesionálne a domáce použitie, obsahujú účinné látky, ktoré sú toxické aj pre necieľové rastliny a zvieratá, najmä pre rastliny (herbicídy), hmyz (insekticídy) alebo huby (fungicídy). Niektoré pesticídy môžu byť perzistentné a bioakumulatívne a v prípade požitia môžu byť toxické, ako aj dráždivé pre oči a pokožku. Predchádzanie rizikám pre zdravie a životné prostredie vyplývajúce zo zneškodňovania týchto výrobkov veľmi závisí od dodržiavania pokynov na zneškodňovanie zo strany spotrebiteľov. Systém zberu tohto odpadu, ktorý sa v členských štátoch používa najčastejšie, je zber z domácností prostredníctvom miestneho zberného dvora.

Príslušný kód v zozname odpadov pre pesticídy z odpadu z domácnosti je:

20 01 19* – pesticídy

Triedený zber umožňuje toto spracovanie: Domáci odpad z pesticídov do záhrady a chemikálie nie sú zvyčajne vhodné na recykláciu. Systémy odpadového hospodárstva sa vo všeobecnosti zameriavajú na znížovanie ich používania a na ich správne zneškodňovanie po uplynutí životnosti. Vo väčšine prípadov sa odpady z pesticídov ničia spaľovaním pri vysokej teplote.

2.1.4. Fotochemické látky

Táto kategória nebezpečného odpadu zaznamenala od vzniku digitálnej fotografie pokles, niektoré domácnosti však stále vyvolávajú fotografické filmy a produkujú výťažky, pričom používajú veľké množstvo nebezpečných chemikálií. Kvapalný odpad z fotografického procesu obsahuje látky ako hydrochinín, siričitan sodný, striebro, chlorid ortuťnatý, kadmium, feroxyanid, kyseliny a formaldehyd. Tie sa nachádzajú v odpadoch z kúpeľných procesov, odpadoch z vyvolávacích látok, v bieličidlách, v ustaľovačoch a v odpadoch z ustaľovačov. Príslušný kód v zozname odpadov je:

20 01 17* – fotochemické látky

Nemecko a Dánsko požadujú od majiteľov fotografických obchodov, aby tento odpad z domácností prijímali bezplatne. Zároveň sú zodpovední za jeho zneškodnenie.

Triedený zber umožňuje toto spracovanie: Odpad z fotochemických látok sa zvyčajne recykluje a z finančného hľadiska ho motivuje extrakcia striebra. Na získanie striebra sa bežne používa elektrolyza, ktorá je ale kapitálovo náročnou metódou.

⁽¹⁸⁾ Smernica Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadov (Ú. v. ES L 182, 16.7.1999, s. 1).

2.1.5. Obaly

Odpad z obalov, ktorý obsahuje nebezpečné látky a zmesi (napríklad tie, ktoré sú uvedené v predošlých oddieloch), sa považuje za nebezpečný odpad a jeho triedený zber je možný prostredníctvom zberného dvora alebo pravidelných odvozov nebezpečného odpadu z domácnosti. V zozname odpadov sa naň vzťahujú tieto kategórie:

15 01 10* – obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami.

Ďalšie usmernenie o klasifikácii nádob s nebezpečnými látkami a zmesami a o tom, kedy sa majú považovať za „prázdne“, je uvedené v oznámení Komisie o technickom usmernení o klasifikácii odpadu ⁽¹⁹⁾. Prázdne obaly z domácností sa zvyčajne zbierajú ako súčasť systémov triedeného zberu alebo ako zmesový komunálny odpad.

2.2. Odpad zo zdravotnej starostlivosti v domácnosti

2.2.1. Farmaceutické výrobky

V domácnostiach sa bežne vyskytujú rôzne lieky, ako sú analgetiká, antibiotiká, lieky nahrádzajúce hormóny, lieky na chemoterapiu podávané perorálne a antidepresíva, a podľa niektorých odhadov sa značná časť z nich stáva odpadom ⁽²⁰⁾. V smernici 2001/83/ES, ktorou sa ustanovuje zákonník Spoločenstva o humánných liekoch (článok 127b) ⁽²¹⁾, sa od členských štátov vyžaduje, aby zabezpečili zavedenie vhodných zberných systémov pre lieky, ktoré neboli doužívané alebo ktoré expirovali. Členské štáty plnia túto povinnosť tým, že od lekární alebo zberných dvorov ⁽²²⁾ vyžadujú, aby prijímali odpad z farmaceutických výrobkov. Medzi ďalšie zberné miesta, ktoré sa používajú v EÚ, patria zariadenia opatrovateľskej starostlivosti a komunity dôchodcov. Intervaly zberu sa líšia, a to od jednodňových zberov, cez nepretržitý zber, až po pravidelný zber.

Príslušné kódy v zozname odpadov:

20 01 31* – cytotoxické a cytostatické lieky;

20 01 32 – lieky, iné ako uvedené v 20 01 31*.

Triedený zber farmaceutického odpadu je dôležitý bez ohľadu na klasifikáciu konkrétnych výrobkov ako nebezpečného odpadu alebo odpadu, ktorý nie je nebezpečný, pretože do životného prostredia sa môže dostať z domácností. Napríklad vypúšťanie odpadových vôd z čističiek komunálnych odpadových vôd (splachov) obsahuje vylúčené lieky, ako aj nepoužité lieky, ktoré sa vyhadzujú do umývadiel a toaliet ⁽²³⁾. Čistiarne odpadových vôd sú určené predovšetkým na spracovanie výkalov a iných konvenčných organických látok, a nie na odstraňovanie liekov. V dôsledku toho sa lieky spolu s ich zvyškami čoraz viac nachádzajú v povrchových vodách ⁽²⁴⁾ ⁽²⁵⁾.

V záujme financovania zberu zaviedli členské štáty ako Francúzsko ⁽²⁶⁾ a Španielsko ⁽²⁷⁾ systémy rozšírenej zodpovednosti výrobcu za expirované farmaceutické výrobky.

Triedený zber umožňuje toto spracovanie: zozbierané expirované lieky sa zvyčajne spaľujú pri vysokej teplote.

⁽¹⁹⁾ Oznámenie Komisie o technickom usmernení o klasifikácii odpadu (Ú. v. EÚ C 124, 9.4.2018, s. 1).

⁽²⁰⁾ Nemecký Umweltbundesamt odhaduje, že celkovo asi 30 % z predaného množstva zostáva nepoužitých a zneškodňuje sa.

⁽²¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/83/ES zo 6. novembra 2001, ktorou sa ustanovuje zákonník spoločenstva o humánných liekoch (Ú. v. ES L 311, 28.11.2001, s. 67).

⁽²²⁾ Health care without harm (HCWH) Europe vytvorila databázu, ktorej cieľom je poskytnúť prehľad o súčasných a minulých iniciatívach miestnych, regionálnych a vnútroštátnych mimovládnych organizácií, európskych projektov a vnútroštátnych/regionálnych orgánov členských štátov EÚ zameraných na boj proti farmaceutickým výrobkom v životnom prostredí a farmaceutickému odpadu: http://saferpharma.org/pie-initiatives-database/?_sft_area_of_interest=unused-expired-pharmaceutical-disposal-practices.

⁽²³⁾ OECD 2019 – <https://www.oecd.org/chemicalsafety/pharmaceutical-residues-in-freshwater-c936f42d-en.htm>.

⁽²⁴⁾ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/29890607> a <https://doi.org/10.1016/j.scitotenv.2012.04.028>.

⁽²⁵⁾ aus der Beek, T. a kol. (2016).

⁽²⁶⁾ Ademe (2017).

⁽²⁷⁾ <https://www.sigre.es/>.

8. príklad osvedčených postupov

Vo Francúzsku sa prostredníctvom organizácie „Cyclamed“, ktorá koordinuje triedený zber liekov, realizuje systém rozšírenej zodpovednosti výrobcu za lieky. Cyclamed organizuje kampane na zvyšovanie informovanosti pre pacientov a partnerstvá so všetkými účastníkmi farmaceutického dodávateľského reťazca. Na systéme sa podieľa viac ako 21 000 lekární, 200 distribútorov a 190 laboratórií. Organizácii Cyclamed sa darí zbierať 62 % nepoužitých liekov. Celkový zozbieraný objem je 10 500 ton, teda 162 g na obyvateľa za rok.

Celkové náklady na systém zberu sú približne 10 miliónov EUR, ktoré pochádzajú z príspevku výrobcov vo výške 0,0032 EUR za škatuľku liekov bez DPH. Približne 50 % nákladov súvisí so zneškodňovaním odpadu (250 EUR/tona) vrátane nákladov na spaľovanie (120 EUR/tona), skladovanie a prepravu ⁽²⁸⁾. Zaobstaranie nádob na zber určených pre lekárne predstavuje asi 25 % celkových nákladov, komunikácia 10 % a celkové riadenie 5 %. Zvyšok tvoria štúdie, výskum a rôzne náklady.

2.2.2. Ostré predmety a iný potenciálne infekčný odpad

Infekčný odpad je odpad, ktorý obsahuje životaschopné mikroorganizmy alebo toxíny nimi produkované, o ktorých je známe alebo o ktorých existuje dôvodné podozrenie, že ľuďom alebo iným živým organizmom spôsobujú choroby (príloha III rámcovej smernice o odpade). Tento druh odpadu zvyčajne vytvárajú nemocnice, laboratóriá a súvisiace zdravotnícke zariadenia. Podobný odpad sa však môže vyskytnúť pri samoliečbe a samostatnej kontrole pacientov doma bez zásahu zdravotníckeho personálu. Môžu sem patriť použité ihly, ktoré pacienti používali na liečbu špecifických porúch vrátane diabetu a odpad zo samotestovacích diagnostických zariadení na prenosné infekčné choroby. Informácie o rôznych kategóriách infekčných mikroorganizmov, ako aj o kategóriách odpadu zo zdravotníckej starostlivosti, poskytuje Svetová zdravotnícka organizácia ⁽²⁹⁾. Osobitné vnútroštátne pravidlá týkajúce sa zberu a spracovania tohto odpadu sa všeobecne vzťahujú na odpad, ktorý vznikol v zdravotníckych zariadeniach, ako sú nemocnice, laboratóriá a veterinárne kliniky, nie však na odpad zo zdravotnej starostlivosti, ktorý vznikol doma, v prípade ktorého vo všeobecnosti neexistujú iné systémy triedeného zberu ako pre použité lieky (ako už bolo opísané).

Pre infekčný komunálny odpad, na ktorý sa vzťahuje triedený zber, neexistuje vhodný kód v zozname odpadov. V súčasnosti a pri uplatňovaní metodiky uvedenej v prílohe k rozhodnutiu 2000/532/ES sa na takéto odpady, ktorý vznikol v domácnostiach, môžu vzťahovať tieto kódy v zozname odpadov:

- 20 03 01 – zmesový komunálny odpad;
- 20 03 99 – komunálne odpady inak nešpecifikované.

⁽²⁸⁾ https://www.cyclamed.org/wp-content/uploads/2019/09/CYCLAMED_INFOGRAPHIE_2018-3-1024x1024.jpg.

⁽²⁹⁾ WHO, 2014. Safe management of wastes from health-care activities (Bezpečné nakladanie s odpadom zo zdravotnej starostlivosti), https://www.who.int/water_sanitation_health/publications/wastemanag/en/.

9. príklad osvedčených postupov

Francúzsko zaviedlo systém rozšírenej zodpovednosti výrobcu za určité potenciálne infekčné zdravotnícke výrobky, najmä ostré predmety, testovacie súpravy a zdravotnícke pomôcky po uplynutí životnosti. Na účel plnenia tejto povinnosti v mene výrobcov bola založená organizácia „DASTRI“. Poskytuje špeciálne nádoby s názvom „Needle Boxes“, ktoré sa musia vrátiť do lekární, ktoré spolupracujú s organizáciou DASTRI.

Za 6 rokov bolo pacientom distribuovaných 12 miliónov nádob na ostré predmety a v roku 2018 sa bezpečne vyzbieralo a spracovalo 83 % ostrých predmetov.

V dôsledku pandémie ochorenia COVID-19, ktorá bola vyhlásená v marci 2020, zaviedli niektoré členské štáty alebo ich regióny osobitné opatrenia na zber ⁽³⁰⁾ zmesového odpadu z domácností s pacientmi postihnutými ochorením COVID-19. Ako sa však uvádza v usmernení ⁽³¹⁾, ktoré vydalo Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC), a ďalej sa zohľadňuje v usmernení, ktoré vydali útvary Komisie ⁽³²⁾, tento odpad sa zbiera spolu s netriedenou časťou komunálneho odpadu bez zavedených ďalších opatrení na zber.

Triedený zber umožňuje toto spracovanie: Infekčný odpad obvykle spracovávajú spaľovaním prevádzkovatelia v oblasti nakladania s odpadom, ktorí majú oprávnenie prijímať infekčný odpad. Infekčný odpad možno prípadne spracovať sterilizáciou parou alebo chemickým spracovaním. V roku 2019 vydala Svetová zdravotnícka organizácia komplexný prehľad ⁽³³⁾ technológií na spracovanie odpadu zo zdravotnej starostlivosti.

2.3. Stavebný odpad a odpad z demolácie

2.3.1. Odpad obsahujúci azbest

Pojmom azbest sa opisuje skupina prirodzene sa vyskytujúcich minerálnych kremičitanových vlákien zo skupiny serpentín a amfibol. Azbest je nebezpečný minerál s vláknitou štruktúrou, ktorý pri vdýchnutí vyvoláva vážne, potenciálne smrteľné, dlhodobé účinky na zdravie vrátane rakoviny. V minulosti sa z dôvodu požiarnej a tepelnej odolnosti vo veľkej miere používal na izoláciu a iné účely.

Azbest je látka klasifikovaná ako karcinogén kategórie 1 ⁽³⁴⁾ a podľa prílohy III k rámcovej smernici o odpade sa odpad, ktorý obsahuje takúto látku a presahuje koncentračný limit 0,1 %, klasifikuje ako nebezpečný. Na odpad s obsahom azbestu, ktorý môže vzniknúť v domácnostiach buď v dôsledku demolačných alebo renovačných prác, alebo v dôsledku vyhodenia určitého (starého) zariadenia, sa vzťahuje niekoľko položiek zo zoznamu odpadov.

- 16 02 12* – vyradené zariadenia obsahujúce voľný azbest;
- 16 02 15* – nebezpečné časti odstránené z vyradených zariadení;
- 17 06 01* – izolačné materiály obsahujúce azbest;
- 17 06 05* – stavebné materiály obsahujúce azbest.

⁽³⁰⁾ Preskúmanie zo strany členského štátu/regiónu je uvedené na webe pre ochorenie COVID19 siete ACR+, <https://www.acrplus.org/en/municipal-waste-management-covid-19>.

⁽³¹⁾ <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/infection-prevention-control-household-management-covid-19>.

⁽³²⁾ Odpadové hospodárstvo v súvislosti s krízou spôsobenou koronavírusom (apríl 2020), https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/waste_management_guidance_dg-env.pdf.

⁽³³⁾ https://www.who.int/water_sanitation_health/publications/technologies-for-the-treatment-of-infectious-and-sharp-waste/en/.

⁽³⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 zo 16. decembra 2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, o zmene, doplnení a zrušení smerníc 67/548/EHS a 1999/45/ES a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 1907/2006 (Ú. v. EÚ L 353, 31.12.2008, s. 1).

Aj keď je výroba azbestu v EÚ zakázaná obmedzením v položke 6 prílohy XVII k nariadeniu REACH ⁽³⁵⁾, stále sa nachádza v širokej škále materiálov a výrobkov s dlhým životným cyklom, napríklad materiály nachádzajúce sa v budovách, ako napríklad betón, strešná krytina, izolácia, potrubie atď. Občania, ktorí sa zapájajú do činností typu „urob si sám“, prinášajú (viazaný, nedrobivý) odpad obsahujúci azbest aj do zberných dvorov v jednotlivých krajinách. Treba poznamenať, že všetky členské štáty majú v súlade so smernicou 2009/148/ES ⁽³⁶⁾ zavedené právne predpisy, ktorými sa prísne reguluje ochrana pracovníkov pred rizikami z vystavenia účinkom azbestu pri práci. Prácu, ktorá zahŕňa materiály obsahujúce azbest, by mali vykonávať iba vyškolení odborní pracovníci a nemala by sa vykonávať ako činnosť typu „urob si sám“.

10. príklad osvedčených postupov

Londýn (Spojené kráľovstvo) poskytuje službu zberu zabaleného azbestu na požiadanie. Občania môžu požiadať o jeden bezplatný dotovaný ročný zber 15 m³ azbestu (alebo sedem vriec sutín od staviteľov), ktorý sa vyzbera doma. Na účely optimalizácie nákladovej efektívnosti sa služba zabezpečuje externe prostredníctvom súkromných zmluvných partnerov vybraných na základe súťaže.

11. príklad osvedčených postupov

Región Flámsko (Belgicko) sa usiluje o to, aby do roku 2040 dosiahol bezpečný stav pokiaľ ide o azbest. Domácnosti majú vďaka jednému z politických opatrení možnosť dopraviť svoj nedrobivý (viazaný) azbest, ktorý vznikol pri rekonštrukčných prácach typu „urob si sám“, do zberného dvora alebo požiadať o odvoz z domu pomocou registrovaných vriec, ktoré si môžu kúpiť vopred v obci. Keď domácnosti takéto azbest privážajú do zberného dvora, jeho odovzdanie je bezplatné až do hmotnosti 200 kg/obyvateľ alebo 1 m³ alebo 10 strešných dosiek ročne. Systémom spolufinancovania sa znižuje poplatok za služby pre občanov len na 30 EUR za jedno vreco, ktoré má kapacitu na zber asi 20 vlnitých strešných dosiek. Z výsledkov vyplýva, že množstvo azbestu, ktoré sa dodáva do zberných dvorov, zostáva rovnaké, aj keď existuje možnosť nechať si odpad obsahujúci azbest odviezť z domu, čo naznačuje, že nedochádza k posunu od zberných dvorov k podomovému zberu. Svedčí to o tom, že zber doma je pre urýchlenie odstraňovania odpadu obsahujúceho azbest z domov dôležitý.

Triedený zber umožňuje toto spracovanie: Hoci existujú alternatívne spôsoby spracovania ⁽³⁷⁾, skládkovanie odpadu obsahujúceho azbest je stále najlepšou dostupnou technikou. Pred skládkovaním je možné prijať ďalšie stabilizačné opatrenia na zníženie rizika uvoľňovania vlákien.

2.3.2. Ošetrované drevo

Drevný odpad vzniká pri renováciách a opravách v domácnosti, ktoré zahŕňajú konštrukčné a nekonštrukčné prvky, napríklad rámy okien a dverí, deliace priečky a strešné prvky, drevo z prístreškov, záhradných plotov a iných vonkajších drevených konštrukcií. Drevo sa z dôvodu predchádzania znehodnoteniu impregnuje prostriedkami na ochranu dreva. Niektoré bežne používané konzervačné látky, ako je chrómovaný arzenát medi (CCA), kreozot a pentachlórphenol, boli prísne obmedzené alebo zakázané, zneškodňovanie dreva, ktoré bolo nimi ošetrované, je však stále nevyhnutné ⁽³⁸⁾ ⁽³⁹⁾. Príslušný kód v zozname odpadov pre tento odpad z domácnosti je:

20 01 37* – drevo obsahujúce nebezpečné látky.

⁽³⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Ú. v. EÚ L 396, 30.12.2006, s. 1).

⁽³⁶⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/148/ES z 30. novembra 2009 o ochrane pracovníkov pred rizikami z vystavenia účinkom azbestu pri práci (Ú. v. EÚ L 330, 16.12.2009, s. 28).

⁽³⁷⁾ State of the art: asbestos – possible treatment methods in Flanders: constraints and opportunities (2016) [Aktuálny stav: azbest – možné spôsoby spracovania vo Flámsku: obmedzenia a príležitosti (2016)] <https://www.ovam.be/sites/default/files/atoms/files/State%20of%20the%20art%20asbestos%20waste%20treatment.pdf>

⁽³⁸⁾ https://www.researchgate.net/publication/279340427_Regulations_in_the_European_Union_with_Emphasis_on_Germany_Sweden_and_Slovenia.

⁽³⁹⁾ V podrobnej štúdií pre Nemeckú environmentálnu agentúru (Giegriech a kol., 1993) sa dospelo k záveru, že najdôležitejším prispievateľom ku karcinogenite priesakovej kvapaliny zo skládok odpadu je arzén.

Domácnosti môžu zvyčajne dopraviť ošetrované drevo do zberného dvora.

Triedený zber umožňuje toto spracovanie: Uprednostňovanou metódou spracovania dreva ošetrovaného CCA a iného ošetrovaného dreva je spaľovanie s najmodernejším riadením znečistenia ovzdušia vzhľadom na prchavosť arzénu v spalinách.

2.3.3. Uhoľný decht a dechtové výrobky

Uhoľný decht sa predtým, ako ho nahradil bitúmen, bežne používal ako spojivo pri stavbe ciest. Drevené železničné podvaly sa mnohé desaťročia ošetrovali kreozotom z uhoľného dechtu ako konzervačnou látkou. Používanie kreozotu na ošetrovanie dreva je v súčasnosti veľmi obmedzené a regulované v zmysle nariadenia (ES) č. 1907/2006 (REACH) ⁽⁴⁰⁾, príloha XVII, položka 31.

Odpad obsahujúci uhoľný decht sa klasifikuje ako nebezpečný, pretože obsahuje významné množstvo polycyklických aromatických uhľovodíkov, čo je skupina karcinogénnych zlúčenín. Asfaltový odpad obsahujúci uhoľný decht sa považuje za nebezpečný odpad, ak je jeho obsah > 0,1 %. Pojmom uhoľný decht sa opisuje množstvo komplexných látok pochádzajúcich z uhlia, ktoré sa v prílohe VI k nariadeniu CLP ⁽⁴¹⁾ klasifikujú ako karcinogény kategórie 1A, a ktoré sa podľa prílohy III k rámcovej smernici o odpade klasifikujú ako odpad, ktorý je nebezpečný, ak je koncentrácia rovná alebo vyššia ako 0,1 %. Je známe, že použité železničné podvaly sa opätovne používajú v záhradách na stabilizáciu stien alebo podlažia a riešia sa v už uvedenom oddiele o drevnom odpade. Uhoľný decht možno nájsť aj vo výrobkoch ako doska z uhoľného dechtu alebo strešná lepenka, ktorá sa používala napríklad ako súčasť striech na záhradných domčekoch. Niektoré z nich môžu pri oprave alebo výmene vytvoriť značné množstvo nebezpečného odpadu.

Príslušné kódy v zozname odpadov:

- 17 03 01* – bitúmenové zmesi obsahujúce uhoľný decht;
- 17 03 03* – uhoľný decht a dechtové výrobky;
- 20 01 37* – drevo obsahujúce nebezpečné látky (pozri vyššie uvedený oddiel 3.3.2.).

Domácnosti môžu zvyčajne dopraviť tento odpad do zberného dvora.

Triedený zber umožňuje toto spracovanie: V závislosti od predpisov a infraštruktúry v krajine sa táto kategória odpadu buď tepelne upravuje (spaľovanie), alebo, aj keď je to podľa hierarchie odpadového hospodárstva menej výhodné, ukladá na skládky.

2.4. Odpad z údržby automobilov

2.4.1. Olejové filtre a kontaminované absorpčné materiály

Olejové filtre z automobilov sa môžu stať súčasťou odpadu z domácnosti, keď si motoristi svoje automobily opravujú sami. Pri týchto činnostiach sa môže vytvárať aj ďalší odpad impregnovaný olejom, ako sú napríklad odevy a rukavice. Odhaduje sa, že iba v Spojenom kráľovstve sa každý rok zlikviduje 1 100 ton ⁽⁴²⁾ odpadového oleja v takýchto použitých filtroch, často ako zmesový komunálny odpad. Príslušné kódy v zozname odpadov:

- 15 02 02* – absorbenty, filtračné materiály (vrátane olejových filtrov inak nešpecifikovaných), čistiace textílie, ochranné odevy kontaminované nebezpečnými látkami;
- 16 01 07* – olejové filtre.

⁽⁴⁰⁾ Pozri poznámku č. 35.

⁽⁴¹⁾ Napríklad smola z vysokoteplotného uhoľného dechtu (ES: 266-028-2).

⁽⁴²⁾ http://ec.europa.eu/environment/waste/studies/pdf/household_report.pdf.

Takýto odpad by sa mohol dopraviť do schválených zariadení, ktoré tento odpad vytvárajú v rámci svojej profesionálnej činnosti, ako sú napríklad autoservisy a sklady náhradných dielov (tu sa môže vyžadovať zaplatenie poplatku), alebo do zberného dvora pomocou špeciálnych nádob na zber s cieľom zabrániť úniku a uľahčiť ďalšiu prepravu.

Triedený zber umožňuje toto spracovanie: Použité olejové filtre sú recyklovateľné, pretože sú vyrobené z ocele. Akýkoľvek olej, ktorý v nich zostal, možno zachytiť pomocou lisov s olejovými filtrami.

2.4.2. Výrobky automobilového priemyslu, leštidlo na povrchy, nemrznúce kvapaliny

Mnohé z látok a zmesí, ktoré sa používajú v automobiloch alebo na ich čistenie a údržbu, sú pre ľudské zdravie a životné prostredie nebezpečné. Napríklad, primárnou zložkou nemrznúcej zmesi je toxická látka etylénglykol. Nemrznúca zmes, rovnako ako iné kvapaliny v automobile, napríklad brzdové kvapaliny alebo mazací olej, sa musia pravidelne meniť. Príslušné kódy v zozname odpadov:

- 16 01 13* – brzdové kvapaliny;
- 16 01 14* – nemrznúce kvapaliny obsahujúce nebezpečné látky;
- 20 01 26* – oleje a tuky, iné ako uvedené v 20 01 25.

Medzi nesprávne nakladanie s odpadovým olejom patrí jeho vylievanie do kanalizácie, na pôdu, spaľovanie v ohni alebo v olejových horákoch a jeho odhodenie spolu s použitými filtrami do koša na zvyškový odpad. Takýto odpad by sa mohol dopraviť do schválených zariadení, ktoré tento odpad vytvárajú v rámci svojej profesionálnej činnosti, ako sú napríklad autoservisy, sklady náhradných dielov alebo čerpace stanice.

Triedený zber umožňuje toto spracovanie: Použitú nemrznúcu zmes je možné recyklovať a obnoviť jej pôvodné vlastnosti. Recyklovaná nemrznúca zmes sa môže použiť ako chladiace médium motora, prípadne možno extrahovať etylénglykol a znovu ho použiť v odvetvi plastov. Motorový olej možno spracovať a regenerovať na základový olej alebo ho použiť ako palivo. Dôjde však k strate množstva oleja, väčšinou spaľovaním počas fázy používania.

2.5. Odpad obsahujúci ortuť (iný ako OEEZ)

Ortuť je pri vdýchnutí alebo požití vysoko toxická pre ľudí a zvieratá. Toxická je aj pre vodné organizmy. Medzi odpady obsahujúce ortuť z domácností patria staré ortuťové batérie a ortuťové teplomery. Patria sem tieto položky v zozname odpadov:

- 20 01 21* – žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť;
- 20 01 33* – batérie a akumulátory zahrnuté do 16 06 01, 16 06 02 alebo 16 06 03 a netriedené batérie a akumulátory obsahujúce tieto batérie.

V EÚ27 sa celková spotreba ortuti v meracích prístrojoch v roku 2007 odhadovala na 7 až 17 ton. Hlavnými oblasťami použitia boli tlakomery na meranie krvného tlaku, domáce barometre, teplomery na meranie telesnej teploty a teplomery na laboratórne a priemyselné použitie. Uvádzanie meracích prístrojov obsahujúcich ortuť na trh je v súčasnosti podľa nariadenia (ES) č. 1907/2006 (REACH) ⁽⁴³⁾ (príloha XVII, položka 18a) zakázané a spotreba ortuti pri zariadeniach, ktoré sa predávajú širokej verejnosti (ako sú teplomery na meranie telesnej teploty a barometre) bola ukončená v roku 2009 ⁽⁴⁴⁾.

Väčšina členských štátov zbiera tieto zariadenia spolu s inými druhmi nebezpečného odpadu a následne ich vytriedi na recykláciu. Podstatná časť ortuti v teplomeroch a iných meracích zariadeniach, ktoré sa používajú v domácnostiach, sa však stále zneškodňuje nesprávne, a to prostredníctvom zmiešaného zvyškového odpadu.

⁽⁴³⁾ Pozri poznámku č. 35.

⁽⁴⁴⁾ http://ec.europa.eu/environment/chemicals/mercury/pdf/study_report2008.pdf.

Triedený zber umožňuje toto spracovanie: Odpad obsahujúci ortuť by sa mal recyklovať alebo spracovať v zariadení s povolením na spracovanie nebezpečného odpadu. Jednotky na regeneráciu ortuti existujú napríklad vo Francúzsku, Nemecku, Rakúsku a Švédsku. Obchod s ortuťou je výrazne regulovaný a kontrolovaný v zmysle nariadenia (EÚ) 2017/852 o ortuti ⁽⁴⁵⁾. Odpad obsahujúci ortuť sa pred tým, ako sa trvalo uloží v podzemných zásobníkoch, ako sú soľné bane, alebo v špeciálne vybudovaných skládkach, zvyčajne upravuje a stabilizuje.

3. FAKTORY ÚSPECHU TRIEDENÉHO ZBERU NEBEZPEČNÉHO ODPADU Z DOMÁCNOSTI

Prístupy k organizácii triedeného zberu boli analyzované v mnohých štúdiách ⁽⁴⁶⁾. Ukázalo sa, že pri úspešných systémoch triedeného zberu sa dodržiava integrovaný prístup, ktorý je zameraný na tieto štyri prvky: poskytovanie hospodárskych stimulov, stanovenie jasných pravidiel presadzovania právnych predpisov, poskytovanie prispôbenej infraštruktúry triedeného zberu a aktívna a pravidelná komunikácia s cieľovou skupinou (domácnosti, ktoré vytvárajú odpad). Zistilo sa, že tieto prvky sú typické pre všetky systémy triedeného zberu vrátane tých, ktoré sa týkajú nebezpečného odpadu z domácnosti.

Na základe analýzy najlepších postupov v členských štátoch Komisia identifikovala tieto faktory, ktoré významne prispievajú k účinnosti systémov triedeného zberu, najmä v prípade nebezpečného odpadu z domácnosti, pokiaľ ide o množstvo vyzbieraného odpadu.

3.1. Hospodárske stimuly

Ďalej uvedené nástroje sa v Európe vo všeobecnosti považujú nástroje, ktorými sa úspešne podporuje triedený zber vrátane triedeného zberu občanmi pri zdroji.

Rozšírenou zodpovednosťou výrobcu sa presúva finančná a/alebo prevádzková zodpovednosť za odpadové hospodárstvo z obcí na výrobcov tovaru. Rozšírenou zodpovednosťou výrobcu sa prispieva k lepšiemu triedeniu a recyklácii poskytovaním vhodnej infraštruktúry a potrebnej komunikácie a financovaním čistých nákladov na prevádzku služby zberu a ďalšie spracovanie podľa hierarchie odpadového hospodárstva, ako aj na zvyšovanie povedomia. Rozšírená zodpovednosť výrobcu preukázala svoj význam pri recyklácii mnohých tokov odpadu, ako sú obaly, elektronika, batérie a vozidlá.

V rámcovej smernici o odpade, revidovanej v roku 2018, sa v jej článkoch 8 a 8a stanovujú všeobecné zásady, ktoré treba dodržiavať pri vykonávaní systémov rozšírenej zodpovednosti výrobcu. Dôležitým znakom je modulácia poplatkov, ktoré platia výrobcovia, v závislosti od kritérií trvalej udržateľnosti, s prihliadnutím, napríklad, na trvanlivosť, opraviteľnosť, opätovnú použiteľnosť, recyklovateľnosť alebo prítomnosť nebezpečných látok v ich výrobkoch. „Ekomodulácia“ by mohla v prípade nebezpečných výrobkov pre domácnosť podporiť vylepšenia na úrovni návrhu výrobku s cieľom znížiť jeho nebezpečnosť (kvalitatívna prevencia), zvýšiť (kvantitatívne) predchádzanie vzniku odpadu, jeho recyklovateľnosť alebo opätovné použitie.

Pri poplatkoch podľa množstva odpadu (Pay-As-You-Throw – PAYT) sa od domácností vyžaduje, aby platili za zneškodňovanie zmesového odpadu. Zvyčajne sa to realizuje prostredníctvom označených odpadových vriec, ktoré treba zaobstaráť vopred, alebo prostredníctvom kontajnerov na komunálny odpad, ktoré sa odomknú až po identifikácii používateľa osobnou kartou. Veľmi dôležité je to, aby bol zmesový odpad porovnateľne nákladný, zatiaľ čo recyklovateľné a iné triedené toky možno ukladať (takmer) bez poplatkov. Vytvára to jasný podnet na triedenie odpadu pri zdroji.

Vďaka silným finančným stimulom sa systém PAYT ukázal ako účinný nástroj na podporu triedeného zberu pri zdroji.

⁽⁴⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/852 zo 17. mája 2017 o ortuti a o zrušení nariadenia (ES) č. 1102/2008 (Ú. v. EÚ L 137, 24.5.2017, s. 1).

⁽⁴⁶⁾ Pozri okrem iného OECD (2012), WRAP (2014), UNEP (2016) a EEA (2019).

12. príklad osvedčených postupov

Vďaka systému PAYT je Flámsko⁽⁴⁷⁾ (Belgicko) priekopníkom v triedení odpadov pri zdroji. Variabilná časť dane z komunálneho odpadu, ktorú platia domácnosti, musí zostať v rozpätí od 0,1 EUR do 0,3 EUR/kg za zvyškový odpad alebo v rozpätí od 0,75 EUR do 2,25 EUR za vreco s objemom 60 litrov. Systém PAYT zvyčajne funguje prostredníctvom registrovaných vriec alebo košov s čiarovými kódmi. Pre bytové domy a veľmi husto osídlené oblasti možno použiť (podzemné) verejné kontajnery, ktoré sa automaticky otvoria po zaplatení alebo identifikácii pomocou preukazu.

Dane a poplatky za skládkovanie a spaľovanie nemajú priamy vplyv na občanov, stimulujú však obce a prevádzkovateľov odpadového hospodárstva k tomu, aby zlepšili účinnosť triedenia, zberu a recyklácie odpadu v ich oblasti. Tieto dane a poplatky⁽⁴⁸⁾ pomáhajú internalizovať externé náklady vyplývajúce zo zneškodňovania (emisie oxidu uhličitého a metánu, znečistenie ovzdušia a podzemných vôd) a externé prínosy z recyklácie (úspory energie, znížovanie vplyvu ťažby pôvodných zdrojov na životné prostredie a zdravie).

V systéme vratných záloh spotrebiteľ zaplatí pri kúpe výrobku, napríklad nápoja vo fľaši, zálohu a pri vrátení nádoby sa mu záloha vráti späť⁽⁴⁹⁾. Systém sa typicky využíva pri nápojových obaloch, existuje však aj pre vratné výrobky, ako sú fľaše s propánovým plynom na vonkajšie varenie. Systémy vratných záloh vedú vďaka finančnému stimulu k takmer okamžitému zvýšeniu miery recyklácie na úrovne nad 90 %.

Za kľúčové ekonomické nástroje na stimulovanie uplatňovania hierarchie odpadového hospodárstva, ako je uvedené v prílohe IVa k rámcovej smernici o odpade, sa považujú prvé tri z už uvedených nástrojov (rozšírená zodpovednosť výrobcu, systém PAYT a dane zo skládkovania a spaľovania).

Odporúčanie týkajúce sa osvedčených postupov:

- Poskytovanie možností bezpečného zneškodňovania nebezpečného odpadu z domácnosti pri nízkych alebo nulových nákladoch pre domácnosti zvyšuje mieru zberu.
- Zaisťovaním zodpovednosti výrobcov za nakladanie s nebezpečným odpadom z domácnosti prostredníctvom rozšírenej zodpovednosti výrobcu sa v prípade potreby zabezpečí udržateľné financovanie zberných zariadení a pri účinnej ekomodulácii sa môžu okrem toho stimulovať zmeny v návrhu, aby sa minimalizovali náklady na nakladanie s výrobkami po uplynutí životnosti.

3.2. Prispôbené zariadenia na triedený zber

Existuje veľká škála spôsobov zberu rôznych tokov odpadu.

1. Podomový zber (jediný tok alebo zmiešaný tok) je vhodný najmä pre mestské regióny s vysokou hustotou obyvateľstva s malými prepravnými vzdialenosťami. Bežne sa používa pre rôzne toky odpadu, ako je (častý) zber suchého recyklovateľného odpadu a biologického odpadu, zriedka však pre nebezpečný odpad z domácnosti (pravdepodobne kvôli nízkym objemom, rôznorodosti druhov odpadu a zvýšenému riziku ukladania nebezpečného odpadu z domácnosti na uliciach).
2. Pravidelné odvozy sa zvyčajne používajú pri tokoch odpadu, ako je zelený odpad, nebezpečný odpad z domácnosti a objemný odpad. Organizáciou pravidelných odvozov ponúkajú samosprávy službu domácnostiam, pričom zachovávajú nízku frekvenciu zberu, napríklad raz za mesiac. Umiestnenie môže byť flexibilné (napríklad mobilné nákladné vozidlá môžu pravidelne vyzdvihovať nebezpečný odpad z domácnosti na centrálnych miestach), prípadne sa môže uskutočňovať na požiadanie (napríklad domáci zber zabaleného viazaného azbestu). Väčšinou ich organizujú alebo zabezpečujú obce, niekedy sa však zabezpečujú externe prostredníctvom súkromných prevádzkovateľov odpadového hospodárstva. Obce môžu obmedziť množstvo odpadu na domácnosť, ktoré majú zbierať komunálne služby (napríklad 2 m³ objemného odpadu ročne), a zaviesť kontroly totožnosti, aby sa zabezpečilo, že zber bude obmedzený na súkromné domácnosti, s vylúčením obchodných alebo iných aktivít.

⁽⁴⁷⁾ Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (Vlarema) bijlage 5.1.4.

⁽⁴⁸⁾ Pozri podrobnú diskusiu o environmentálnej dani na stránke <https://ex-tax.com/>.

⁽⁴⁹⁾ Pozri prehľad siete ACR+ (2019) o existujúcich systémoch vratných záloh v Európe.

3. Kontajnery na komunálny odpad alebo „systémy prinášania odpadu“. Obce, organizácie vykonávajúce povinnosti v rámci rozšírenej zodpovednosti výrobcu alebo iní prevádzkovatelia v oblasti nakladania s odpadom umiestňujú kontajnery na komunálny odpad alebo „systémy prinášania odpadu“ na zber rôznych tokov odpadu: zvyškový odpad, určitý nebezpečný odpad z domácnosti, kuchynský odpad, papier a lepenka, plasty, kovy, sklenené obaly, textil. Domácnosti môžu vďaka umiestneniu košov alebo kontajnerov na centrálnych verejných miestach svoj odpad odovzdať kedykoľvek a zároveň sa tak optimalizuje logistika v porovnaní s podomovým zberom.
4. Zariadenia na spätný zber – organizácie vykonávajúce povinnosti týkajúce sa rozšírenej zodpovednosti výrobcu poskytujú zariadenia na spätný zber v obchode pre celý rad tokov odpadu: nápojové obaly, OEEZ, batérie a nebezpečný odpad z domácnosti. Zariadenia na spätný zber ponúkajú používateľsky ústretové riešenia pre spotrebiteľov a zároveň sa optimalizuje logistika v porovnaní s podomovým zberom.
- (5) Zberné dvory – poskytujú riešenie, v rámci ktorého môžu používatelia odovzdať takmer všetok odpad určený na zhodnotenie alebo zneškodnenie, pričom pracovníci prítomní na zbernom mieste môžu poskytnúť pomoc a kontrolu kvality prichádzajúceho odpadu. Keďže zberný dvor je zameraný na zber odpadu z domácnosti, odpad, ktorý vznikol v dôsledku profesionálnej činnosti, by sa mal zo zberného dvora presmerovať, napríklad uplatnením požiadavky identifikácie pomocou občianskeho preukazu a zákazom veľkých objemov.

13. príklad osvedčených postupov

V Holandsku sa odporúča orientačný počet 60 000 obyvateľov na jeden zberný dvor⁽⁵⁰⁾. V regióne Flámsko (Belgicko) si môže obec vybrať medzi pravidlom na základe počtu obyvateľstva alebo vzdialenosti. Z prvého pravidla vyplýva jeden zberný dvor na každú obec s minimálne 10 000 obyvateľmi a jeden ďalší zberný dvor na 30 000 obyvateľov⁽⁵¹⁾. Prípadne sú v medziobecnom združení všetky zberné dvory prístupné všetkým občanom rôznych obcí združenia a 90 % obyvateľov by malo mať prístup do zberného dvora do 5 km. Mestá si zvyčajne vyberajú pravidlo na základe vzdialenosti, a preto bude počet zariadení na počet obyvateľov zvyčajne nižší, a to v dôsledku vysokej hustoty obyvateľstva.

Treba poznamenať, že hoci z analýzy najlepších postupov na rôznych územiach vyplýva, že neexistuje žiadny univerzálny systém triedeného zberu odpadu, existuje obmedzený počet spoločných prvkov, ktoré v rôznych kombináciách definujú modelový systém triedeného zberu. Tieto prvky sú uvedené a diskutované v tomto usmernení. Flexibilita, pokiaľ ide o doľadovanie a kombinovanie týchto prvkov, umožňuje optimalizáciu s prihliadnutím na miestne podmienky, ako je hustota obyvateľstva, typológia bývania, podnebie, obmedzenia skladovacích priestorov, zber v historických centrách miest atď.

Odporúčanie týkajúce sa osvedčených postupov:

- Výsledkom zavedenia kombinácie rôznych systémov triedeného zberu bude vo všeobecnosti vyššia efektívnosť zberu, zohľadňovanie rôznych tokov odpadu a správania/preferencií obyvateľov pri zneškodňovaní.
- Zberné dvory sú najbežnejšími zbernými zariadeniami pre veľmi rozmanité toky nebezpečného odpadu z domácností. Ich používateľská ústretovosť je dôležitá na zvýšenie objemu zozbieraného nebezpečného odpadu z domácností: dlhé otváracie hodiny, prístupné miesto a sieť zberných dvorov s vysokou hustotou.
- Pravidelné odvozy, odvozy na požiadanie a mobilné zberné miesta sú dôležitým doplnkom bežných zberných dvorov, pretože umožňujú domácnostiam zneškodňovať svoj odpad bližšie k domovu. Okrem toho sú užitočné z dôvodu prekonania priestorových obmedzení v husto obývaných oblastiach. Inovatívne zberné zariadenia (napríklad trimobily používané v Paríži alebo upravené prepravné kontajnery používané v Talline) môžu poskytnúť účinné a nákladovo efektívne riešenia zberu.
- Najvyššiu mieru zberu dosahuje vo všeobecnosti podomový zber, najmä v husto obývaných oblastiach. Náklady sú však zároveň vyššie ako pri iných druhoch zberu.
- Súčasťou zbernej siete môžu byť zberné miesta a povinnosť spätného zberu určitého odpadu v obchodoch, lekárňach a iných profesionálnych zariadeniach, aby sa uľahčilo správne zneškodňovanie odpadu namiesto zneškodňovania prostredníctvom zmesového komunálneho odpadu alebo splachovania do kanalizácie.
- Pokiaľ ide o určitý nebezpečný odpad z domácnosti, ako je azbest, miestne úrady môžu minimalizovať zdravotné riziká a nezákonné zneškodňovanie tým, že budú poskytovať služby špecifické pre jednotlivé toky odpadu, napríklad na zber viazaného azbestu doma poskytnú štandardizované balenia.
- Poskytovanie primeranej odbornej prípravy pre pracovníkov prevádzkujúcich zberný dvor, najmä o kritériách prijímania odpadu, ktorá by sa mala vykonávať vo všetkých zberných dvoroch, pomáha zlepšiť triedenie a následne kvalitu zhodnoteného materiálu.
- Zavedenie systému na stanovenie množstva oddelene zbieraného nebezpečného odpadu z domácnosti a výpočet zozbieraného množstva a nákladov na zber na obyvateľa za rok je účinným spôsobom na sledovanie fungovania systému zberu, stanovenie cieľov a posudzovanie jeho vývoja v priebehu času.

3.3. Zvyšovanie informovanosti a komunikácia

Pre informovanie a motivovanie domácností k triedeniu odpadu pri zdroji je rozhodujúca komunikácia. Komunikácia je nevyhnutná na účely informovania občanov o spôsobe triedenia a pri budovaní podpornej základne, sama osebe však zriedka postačuje na zmenu správania komunity pri triedení. Preto, aby bola komunikácia úspešná, mali by byť jej súčasťou hospodárske stimuly a presadzovanie.

⁽⁵⁰⁾ Amsterdam (2015).

⁽⁵¹⁾ OVAM (2010).

14. príklad osvedčených postupov

Lubl'ana (Slovinsko) vyniká 73 %-nou mierou zberu recyklovateľného odpadu vďaka systému podomového zberu biologického odpadu a recyklovateľného odpadu s podporou zberných dvorov. Suchý recyklovateľný odpad sa zbiera častejšie ako zvyškový odpad s cieľom podporiť triedenie pri zdroji. Na dosiahnutie tejto vysokej miery zberu bolo dôležité použitie sociálnych médií a SMS správ o termínoch zberu, ktoré boli prispôbené profilu každého občana. Aj Snaga, verejná spoločnosť zaoberajúca sa nakladaním s odpadmi, využíva na zlepšenie používateľskej ústretovosti služieb zberu sociálne médiá (internet, služby SMS, Facebook, Twitter). Podzemné zberné jednotky v centre mesta uľahčujú zber bez toho, aby boli vizuálne rušivé.

Pri vývoji účinnejšej komunikácie by sa mali brať do úvahy tieto prvky. Informácie o triedení odpadu môžu domácnosti získavať z rôznych zdrojov, ako sú organizácie s rozšírenou zodpovednosťou výrobcu, miestne orgány a národné a regionálne vlády. S cieľom maximalizovať vplyv takejto komunikácie a vytvoriť synergie sa odporúča:

- zosúladiť ich, pokiaľ ide o rozsah a obsah,
- aby komunikačné kampane prebiehali súčasne rôznymi kanálmi: televízia, rozhlas, sociálne médiá, webové sídla, noviny, miestne časopisy atď.,
- aby bolo povinné prispôbiť posolstvo a jazyk každej cieľovej skupine a malo by sa vyvinúť osobitné úsilie s cieľom osloviť zraniteľné domácnosti, ktoré majú často obmedzený prístup k informáciám,
- vymedziť ukazovatele a používať ich na pravidelné meranie úrovne informovanosti. Umožní sa tým vyhodnotenie a spresnenie kampane a stanovenie budúcich priorít v oblasti komunikácie,
- poskytnúť jasné označenia na vreciach na zber odpadu a na miestach zberu odpadu s cieľom znížiť množstvo necieľových materiálov.

15. príklad osvedčených postupov

Ako sa uvádza v príklade 8, Cyclamed⁽⁵²⁾ predstavuje organizáciu s rozšírenou zodpovednosťou výrobcu, ktorá koordinuje a financuje zber expirovaných (alebo nepoužitých) liekov vo Francúzsku. Cieľom jej komunikačnej stratégie je zabezpečiť, aby spotrebiteľia triedili a vracali nepoužité lieky do lekární a aby obaly a písomné informácie pre používateľov zneškodňovali v koši na recykláciu papiera. V roku 2018 bola dosiahnutá 62 % miera zberu. Komunikačné aktivity sú zamerané na spotrebiteľov a zahŕňajú lekárne, distribútorov a obce.

Medzi komunikačné činnosti, ktoré sa uskutočnili v roku 2018, patrili:

- Krátky film (< 80 sekúnd) – dostupný na webe a zobrazovaný na televíznych obrazovkách v lekárnach. Film jednoduchým a vtipným spôsobom vysvetľuje pokyny týkajúce sa triedenia.
- Spoty (12 sekúnd) – pre televíziu, sociálne médiá a elektronické bilbordy (napríklad v lekárnach) na udržiavanie informovanosti.
- Plagáty, letáky a infografika – dostupné na webovom sídle a zobrazované v lekárnach a na miestach v obci. Poskytujú kľúčové údaje a vizuálne pokyny na triedenie s cieľom motivovať spotrebiteľov k triedeniu.
- Banery – s hlavným posolstvom, ktoré môžu lekárne alebo iné subjekty ľahko použiť na svojich webových sídlach.
- Ilustrovaný komiks – vrátane niektorých „hier“, ktoré je možné vyplniť.
- Nálepky – s hlavným posolstvom týkajúcim sa triedenia (< 15 slov) pre lekárne a zásobovacie dodávky distribútorov.
- Webové sídlo – so zameraním na cieľové skupiny a partnerov: spotrebiteľia, lekárne, distribútori a obce. Toto webové sídlo obsahuje interaktívne prvky, ako je napríklad geolokalizácia zapojených lekární, ktoré prijímajú expirované lieky, ako aj kvízy a výpovede.
- Sociálne médiá – blog, profil na Facebooku and Twitteri. Na posúdenie vplyvu sa meria počet sledovateľov.
- Mobilná aplikácia – s aktualizovaným vyhľadávačom liekov. Push správy, ktoré je možné prispôsobiť potrebám používateľa a pokynom na triedenie.
- Informačný bulletin – pre lekárne, so správami o systéme zberu, ale aj s mnohými ďalšími článkami na zvýšenie významnosti a rozsah informácií. Vplyv meria externá spoločnosť prostredníctvom prieskumov v lekárnach.
- Reklama – v časopise francúzskych farmaceutov, s výzvou pre „veľvyslancov zberu“.
- Pravidelné stretnutia – s odvetvovými združeniami s cieľom poskytovať aktuálne informácie, zhromažďovať spätnú väzbu na zlepšenie služieb a zabezpečovať podporu všetkých partnerov dodávateľského reťazca.
- Iné kampane – podpora kampaní a podujatí, ktoré organizujú relevantné príslušné orgány a iné organizácie s rozšírenou zodpovednosťou výrobcu s cieľom zdôrazniť význam triedeného zberu všetkých tokov odpadu.
- Prispôsobené informácie pre obce a účasť na podujatiach, ktoré organizujú obce

Odporúčanie týkajúce sa osvedčených postupov:

- Všetci aktéri zapojení do nakladania s nebezpečným odpadom z domácnosti (napríklad miestne orgány, prevádzkovatelia v oblasti nakladania s odpadom a organizácie vykonávajúce povinnosti týkajúce sa rozšírenej zodpovednosti výrobcu v mene výrobcov) by mali poskytnúť jasné, konzistentné a podrobné pokyny na prevenciu, identifikáciu, triedenie a zneškodňovanie nebezpečného odpadu z domácnosti (aj prostredníctvom lepšieho označovania nebezpečného odpadu z domácnosti). Správy by mali byť jednoduché, aby nedošlo k zmätku spotrebiteľov, ktorí zaobchádzajú so širokou škálou nebezpečného odpadu z domácnosti.
- Miesta a otváracie hodiny zberných dvorov a iných zberných miest nebezpečného odpadu z domácnosti by sa mali všeobecne komunikovať rôznymi kanálmi vrátane sociálnych médií, aby sa správa dostala ku všetkým segmentom obyvateľstva.

⁽⁵²⁾ Cyclamed (2019).

- Zapojenie miestnych zainteresovaných strán (napríklad združení susedov) a sociálnych skupín do zberu nebezpečného odpadu z domácnosti prináša lepšiu informovanosť a zapojenie občanov.
- Podpora vzdelávacích programov zameraných najmä na deti, ktoré sú dobrými vyslancami správnych postupov týkajúcich sa nakladania s odpadom. Vzdelávaním detí o význame zberu nebezpečného odpadu z domácnosti a praxi v tejto oblasti (prostredníctvom kurzov, návštev na mieste atď.) budú k triedeniu odpadu nepriamo stimulovaní aj ich rodičia a staršie osoby.
- Poskytovanie informácií občanom o škodlivých dôsledkoch nesprávneho zneškodňovania nebezpečného odpadu z domácnosti na verejné zdravie a životné prostredie môže viesť k podpore správneho správania pri triedení a zneškodňovaní.

3.4. Presadzovanie

Nesprávny zber a triedenie zhoršuje kvalitu odpadu vyzbieraného na zhodnotenie. Nebezpečný odpad z domácnosti, ktorý sa zbiera ako súčasť zmesového odpadu z domácnosti alebo iného odpadu, ktorý nie je nebezpečný, negatívne ovplyvňuje potenciál vysokokvalitnej recyklácie tohto odpadu. Hoci komunikácia pomáha domácnostiam pochopiť, ako správne triediť odpad, vyžaduje sa určitá úroveň stimulov alebo kontrola a presadzovanie. Príslušné orgány môžu v praxi vykonávať tieto kontrolné akcie:

- Vizuálna kontrola priehľadných vriec na zber odpadu: ak vrece obsahuje materiály, ktoré nie sú súčasťou príslušného systému triedeného zberu, vrecia by sa mali označiť ako nevyhovujúce a ponechať na mieste vyzdvihnúť.
- Kontrola na základe hmotnosti: predmetom kontroly môže byť hmotnosť, ktorá nie je typická pre konkrétny tok odpadu, napríklad, ak je zberná odpadová nádoba na obaly z hliníka alebo plastu alebo biologický odpad neobvykle ťažká, môže to znamenať prítomnosť nečistých materiálov, napríklad pôda.
- Pokuty: Účinným nástrojom na podporu správne triedeného zberu pri zdroji sú okrem odmietnutia odvozu vriec alebo košov obsahujúcich nesprávne triedený odpad správne pokuty. Pokuty rovnako pomáhajú zabrániť tomu, aby odmietnuté vrecia zostali nevyzberané na verejnom priestranstve. Pokuty by však mali byť doplnkom k primeraným hospodárskym stimulom, presvedčeniu a komunikácii; nemôžu ich nahradiť.

Poľutovaniahodným výskytom nekontrolovaného a nezákonného opustenia odpadu (zakladaním ilegálnych skládok) sa obchádzajú stimuly pre správny zber a prevenciu odpadu a vznikajú tak značné problémy a dochádza k poškodzovaniu životného prostredia a verejného zdravia. Základným kameňom úspešného nakladania s odpadom je realizácia stratégie presadzovania, ako aj predchádzanie nekontrolovanému a nezákonnému opúšťaniu odpadu. Vďaka lepším stimulom pre správne nakladanie s nebezpečným odpadom z domácnosti sa táto prax obmedzuje, čím sa zvyšuje účinnosť ostatných opatrení v oblasti presadzovania právnych predpisov.

Národné alebo regionálne vlády môžu ďalej zvyšovať výkonnosť referenčným porovnávaním obcí a podporou výmeny osvedčených postupov v oblasti presadzovania právnych predpisov. Referenčné porovnávanie treba vykonať vo vzťahu k obciam alebo regiónom s podobnými charakteristikami. Napríklad Flámsko (Belgicko) zoskupilo svoje obce do 16 skupín, ktoré majú odlišné ciele pre triedený zber⁽⁵³⁾. Medzi charakteristické znaky zoskupovania patrí okrem iného vek obyvateľstva, migrácia, cestovný ruch a úroveň urbanizácie. Metodiky na referenčné porovnávanie výkonnosti systémov nakladania s komunálnym odpadom sú uvedené v literatúre⁽⁵⁴⁾.

⁽⁵³⁾ OVAM (2019).

⁽⁵⁴⁾ Lavigne et al. (2019).

16. príklad osvedčených postupov

V Luxemburskom veľkovejvodstve sa zákonom o nakladaní s odpadom z 21. marca 2012 ukladá bytovým domom povinnosť mať zariadenia na triedený zber odpadu. SuperDrecksKëscht®, integrovaný systém zberu odpadu, poskytuje správcovi budov bezplatné poradenské služby na podporu miestneho vykonávania: návštevy na mieste na účely analýzy súčasnej situácie, odporúčania pre infraštruktúru triedenia a podpora komunikácie s obyvateľmi. Táto právna povinnosť s podporou integrovaného prístupu prispela k vysokej miere zberu ⁽⁵⁵⁾.

Odporúčanie týkajúce sa osvedčených postupov:

- Vykonávanie právnej povinnosti týkajúcej sa zavedenia vhodnej infraštruktúry triedenia odpadu v bytových domoch motivuje správcov a vlastníkov k prijímaniu opatrení. Ukázalo sa, že kombinácia takejto povinnosti s praktickými podpornými službami (návštevy na mieste, vzory na komunikáciu) je účinný prostriedok na podporu triedenia nebezpečného odpadu z domácnosti v bytových domoch, aby sa zabránilo jeho nesprávnemu zneškodňovaniu.
- Sledovanie koncentrácií a typov nesprávne vytriedeného nebezpečného odpadu z domácnosti vo vreciach na zvyškový odpad umožňuje prevádzkovateľom v oblasti nakladania s odpadom určiť priority, aby mohli sústrediť svoje úsilie v oblasti presadzovania a komunikácie.
- Vyšetrením odpadu v ilegálnych skládkach sa dá niekedy zistiť totožnosť páchatelia, čo môže byť základom pre opatrenia v oblasti presadzovania. Stanovenie pokút a vnímanie rizika uloženia pokuty vyvolávajú zmenu správania.

4. ODKAZY

ACR+ (2019), *Deposit-refund systems in Europe* (Systémy vratných záloh v Európe)

Adamcová, D. a kol., „Household Solid Waste Composition Focusing on Hazardous Waste“. *Pol. J. Environ. Stud.* zv. 25, č. 2 (2016), 487 – 493. <http://www.pjoes.com/Household-Solid-Waste-Composition-Focusing-on-Hazardous-Waste,61011,0,2.html>

Adème (2017) *Les filières à responsabilité élargie du producteur*. <https://www.conibi.fr/uploads/pdf/comm/FILIERES-REP-EDITION2017.pdf> https://www.ademe.fr/sites/default/files/assets/documents/responsabilite_elargie_du_producteur_rep_memo2017_010401.pdf

Amsterdam (2015) *Afvalketen in Beeld*

Andreas Bassi, S., Christensen, T.H., Damgaard, A. (2017) „Environmental performance of household waste management in Europe – an example of 7 countries“, *Waste Management*, 69, 545-557. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0956053X17305342>

aus der Beek, T. a kol. (2016), „Pharmaceuticals in the environment. Global occurrences and perspectives“, *Environmental Toxicology and Chemistry*, zv. 35/4, s. 823 – 835. <http://dx.doi.org/10.1002/etc.3339>

Bio Intelligence (2012). *Use of economic instruments and waste management performances* (Využívanie ekonomických nástrojov a výsledky v oblasti nakladania s odpadom)

Cyclamed (2019) *Rapport annuel 2018*

D'environmentverwaltung (2018) *Plan national de gestion des déchets et ressources*

Dijkgraaf, E., Vollebergh, H. (2004) „Burn or bury? A social cost comparison of final waste disposal methods“, *Ecological Economics*, 5, 233-247

Dubois, M. (2013) „Disparity in European taxation of combustible waste“, *Waste Management* 7, 1575-1576

Európska komisia (2002a), *Study on hazardous household waste (HHW) with a main emphasis on hazardous household chemicals (HHC)* (Štúdiá o nebezpečnom odpade z domácnosti s hlavným dôrazom na nebezpečné chemikálie z domácností)

Európska komisia (2002b), *Costs for municipal waste management in the EU* (Náklady na nakladanie s komunálnym odpadom v EÚ)

EEA (2015), *Prevention of hazardous waste in Europe* (Predchádzanie nebezpečnému odpadu v Európe)

EEA (2019), *Paving the way for a circular economy, Insights on status and potential* (Príprava pôdy pre obehové hospodárstvo, Poznatky o stave a potenciáli) <https://www.eea.europa.eu/publications/circular-economy-in-europe-insights>

Eurostat (2008), *Zloženie tuhého komunálneho odpadu EÚ27*

⁽⁵⁵⁾ Luxemburská environmentálna agentúra 2015.

Giegrich J., Mampel U., Franke B., Müller F., Knappe F. (1993) Eintrag organischer und anorganischer Schadstoffe in den Abfall über Produkte (Zavádzanie organických a anorganických znečisťujúcich látok do odpadu prostredníctvom produktov). Ifeu-Institut für Energie- und Umweltforschung Heidelberg GmbH. F+E-Vorhaben Nr. 10310602 na základe zmluvy s Umweltbundesamt Berlin; Heidelberg, december 1993

Lavigne, C., De Jaeger, S., Rogge, N. (2019), „identifying the most relevant peers for benchmarking waste management performance: A conditional directional distance Benefit-of-the-Doubt approach“, *Waste Management*, 89, 418-429

Letcher, T. M., & Vallero, D. A. (Eds.) (2019), *Waste: A handbook for management*. Academic Press.

Nainggolan, D. a kol. *Ecological Economics* 166 (2019) 106402. Consumers in a Circular Economy: Economic Analysis of Household Waste.Sorting Behaviour

OECD (2012) *Sustainable materials management, Making better use of resources*. (Nakladanie s udržateľnými materiálmi, lepšie využívanie zdrojov) <https://www.oecd.org/env/waste/smm-makingbetteruseofresources.htm>

OVAM (2010) Uitvoeringsplan milieuverantwoord beheer van huishoudelijke afvalstoffen

OVAM (2018) Huishoudelijk Afval en gelijkaardig bedrijfsafval

OVAM (2019) Planaanpassing Uitvoeringsplan huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 17 mei 2019

START project (2008). *Management Strategies for Pharmaceuticals in Drinking Water* (Stratégia riadenia pre lieky v pitnej vode) <http://www.start-project.de>. Citované v: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2866706/pdf/ehp-118-a210.pdf>

UNEP (2016) *Guidelines for Framework legislation for Integrated Waste Management* (Usmernenia pre rámcové právne predpisy o integrovanom odpadovom hospodárstve) <https://stg-wedocs.unep.org/handle/20.500.11822/22098>

Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (Vlarema) bijlage 5.1.4 <https://navigator.emis.vito.be/mijn-navigator?woId=44718> - <https://www.ovam.be/sites/default/files/atoms/files/Minimum-%20en%20maximumtarieven%202019%20voor%20huisvuil%20en%20grofvuil.pdf>.

Worldbank (2018) *What a waste 2.0*

WRAP (2014) *Waste Regulations Route Map* (Plán realizácie predpisov o odpade) <http://www.wrap.org.uk/sites/files/wrap/Route%20Map%20Revised%20Dec%202014.pdf>

PRÍLOHA

Odkazy na príklady osvedčených postupov v oblasti komunikácie

Na internete je veľa príkladov podnetnej komunikácie:

- http://www.epa.ie/pubs/reports/waste/wpp/Household_%20hazardous_waste_booklet.pdf
 - <http://www.snaga.si/en/separating-and-collecting-waste/hazardous-household-waste>
 - <https://communityrepaint.org.uk/help-support/paint-calculation/>
 - <https://communityrepaint.org.uk/i-have-leftover-paint/give-leftover-paint-new-life/>
 - https://www.ademe.fr/sites/default/files/assets/documents/produits-chimiques-donnees2015-synthese_8907.pdf
 - <https://www.aha-region.de/entsorgung/oeffnungszeiten/?L=0>
 - <https://www.aha-region.de/entsorgung/sonderabfall/>
 - https://www.arp-gan.be/pdf/memo_tri.pdf
 - <https://www.cityoflondon.gov.uk/services/waste-and-recycling/commercial-waste/hazardous-waste-collection>
 - <https://www.est-ensemble.fr/decheteries-mobiles>
 - <https://vanha.hsy.fi/en/residents/sorting/instructions/hazardouswaste/Pages/default.aspx>
 - <https://vanha.hsy.fi/en/residents/sorting/wasteguide/Pages/default.aspx>
 - <https://www.kierratys.info/>
 - <https://www.odensewaste.com/awareness-raising/awareness-raising/>
 - <https://www.offaly.ie/eng/Services/Environment/News-Publications/Free-drop-off-event-07th-July-2018.pdf>
 - <https://www.sdk.lu/images/SDK-EN/PDF/Infolyer-Residenzen-en-web.pdf>
 - <https://www.sdk.lu/index.php/en/reverse-consumption/ecological-waste-management-in-the-house/stationary-collection>
 - <https://www.tallinn.ee/eng/A-Guide-to-Sorting-Waste>
 - www.dastri.fr
 - www.raportaredeseuri.ro
 - <http://geodechets.fr>
 - www.vaarallinenjate.fi (vo fínčine a švédčine)
-

EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA

ZMENA ETICKÉHO RÁMCA ECB

(Týmto textom sa nahrádza časť 0 Služobného poriadku ECB upravujúca etický rámec, ktorej text bol uverejnený v Úradnom vestníku EÚ C 204 z 20. júna 2015, s. 3)

(2020/C 375/02)

Časť III časť 0 Služobného poriadku ECB upravujúca etický rámec:

III. ČASŤ 0 SLUŽOBNÉHO PORIADKU ECB UPRAVUJÚCA ETICKÝ RÁMEC

0.1. Všeobecné ustanovenia a zásady

- 0.1.1. Výsady a imunity zamestnancov na základe Protokolu o výsadách a imunitách Európskej únie sa priznávajú výlučne v záujme ECB. Tieto výsady a imunity v žiadnom prípade nezavádzajú zamestnancov povinnosti plniť si svoje súkromné záväzky, ani povinnosti dodržiavať platné zákony a policajné predpisy. Zamestnanci bezodkladne informujú Výkonnú radu o akejkoľvek spornej otázke týkajúcej sa ich výsad a imunit.
- 0.1.2. Zamestnanci, ktorých iná organizácia alebo inštitúcia vyslala do ECB alebo ktorým schválila pracovné voľno preto, aby mohli pracovať pre ECB na základe pracovnej zmluvy s ECB, sa v zásade začlenia medzi zamestnancov ECB, majú rovnaké práva a povinnosti ako ostatní zamestnanci a plnia svoje pracovné povinnosti výlučne v prospech ECB.

0.2. Nezávislosť

0.2.1. Konflikty záujmov

- 0.2.1.1 Pri plnení svojich pracovných povinností sa zamestnanci vyhýbajú konfliktom záujmov.
- 0.2.1.2 "Konfliktom záujmov" sa rozumie situácia, kedy majú zamestnanci osobné záujmy, ktoré môžu mať vplyv alebo sa zdá, že by mohli mať vplyv na nestranné a objektívne plnenie ich pracovných povinností. „Osobným záujmom“ sa rozumie každá výhoda alebo potenciálna výhoda, či už finančnej alebo nefinančnej povahy, ktorá prislúcha zamestnancovi, členom jeho rodiny, ostatným príbuzným alebo okruhu jeho priateľov a blízkych známych.
- 0.2.1.3. Zamestnanci, ktorí sa pri plnení svojich pracovných povinností dozvedeli o konflikte záujmov, oznámia túto skutočnosť bezodkladne svojmu priamemu nadriadenému. Potom, čo sa poradil s kanceláriou pre dodržiavanie pravidiel a riadenie (Compliance and Governance Office), môže priamy nadriadený prijať akékoľvek vhodné opatrenia s cieľom zabrániť takémuto konfliktu záujmov. Ak konflikt nemožno odstrániť alebo zmierniť inými vhodnými opatreniami, priamy nadriadený môže zbaviť zamestnanca zodpovednosti za príslušnú záležitosť. Ak sa konflikt záujmov týka obstarávacieho konania, priamy nadriadený informuje podľa potreby ústrednú kanceláriu pre verejné obstarávanie (Central Procurement Office) alebo prípadne výbor pre obstarávanie (Procurement Committee) a príslušný orgán následne rozhodne o opatreniach, ktoré sa majú prijať.
- 0.2.1.4. Pred vymenovaním kandidáta a v súlade s pravidlami pre výber a vymenovanie kandidátov menovací orgán v zmysle článku 1a.1.1 písm. a) posúdi, či z predchádzajúcich funkcií alebo zamestnaní kandidáta alebo z jeho blízkeho osobného vzťahu k zamestnancom ECB, členom Výkonnej rady alebo členom ostatných vnútorných orgánov ECB môže vyplývať konflikt záujmov. Menovací orgán sa poradí s kanceláriou pre dodržiavanie pravidiel a riadenie v prípade, ak bol identifikovaný konflikt záujmov.

0.2.2. *Dary a pohostinnosť*

0.2.2.1. Zamestnanci nesmú vyžadovať ani prijímať pre seba alebo pre iného žiadne výhody, ktoré sú akýmkoľvek spôsobom spojené s ich zamestnaním v ECB.

0.2.2.2. „Výhodou“ sa rozumie akýkoľvek dar, prejav pohostinnosti alebo iný úžitok, či už finančnej alebo nefinančnej povahy, ktorý objektívne zlepšuje finančnú, právnu alebo osobnú situáciu príjemcu alebo inej osoby a na ktorý príjemca nemá právny nárok. Malý prejav pohostinnosti ponúknutý počas pracovného stretnutia sa nepovažuje za výhodu. „Výhoda“ sa považuje za spojenú so zamestnaním príjemcu v ECB, ak je ponúknutá na základe pozície príjemcu v ECB, a nie na osobnom základe.

0.2.2.3. Ako výnimku z článku 0.2.2.1 a za predpokladu, že nie sú časté a nepochádzajú z toho istého zdroja, možno prijať tieto výhody:

- a) prejavy pohostinnosti ponúknuté súkromným sektorom v hodnote do 50 EUR, ak sú ponúknuté z príležitosti súvisiacej s prácou. Táto výnimka sa nevzťahuje na prejavy pohostinnosti ponúknuté súčasnými alebo potenciálnymi dodávateľmi alebo úverovými inštitúciami v rámci kontrol na mieste alebo auditov vykonávaných ECB, pri ktorých nemožno prijať žiaden prejav pohostinnosti;
- b) výhody ponúknuté ostatnými centrálnymi bankami, verejnými vnútroštátnymi orgánmi alebo európskymi a medzinárodnými organizáciami, ktoré nepresahujú rámec zvyklostí a považujú sa za primerané;
- c) výhody ponúknuté za zvláštnych okolností, kedy ich odmietnutie by znamenalo urážku alebo by vážne ohrozilo pracovný vzťah.

0.2.2.4. Zamestnanci sú povinní bez zbytočného odkladu oznámiť kancelárii pre dodržiavanie pravidiel a riadenie

- a) akúkoľvek výhodu prijatú v súlade s článkom 0.2.2.3 písm. c);
- b) akúkoľvek výhodu, hodnota ktorej nie je jednoznačne nižšia ako hraničná hodnota stanovená v článku 0.2.2.3;
- c) akúkoľvek ponuku výhod zo strany tretích osôb, prijatie ktorých je zakázané.

Zamestnanci odovzdajú ECB všetky dary prijaté v súlade s článkom 0.2.2.3 písm. c). Tieto dary sa stanú majetkom ECB.

0.2.2.5. Prijatie výhody nesmie v žiadnom prípade narušiť alebo ovplyvniť objektivitu a slobodu konania zamestnanca.

0.2.3. *Obstarávanie*

Zamestnanci sú povinní zabezpečiť riadny priebeh obstarávacieho konania zachovaním objektivitu, neutrality a spravodlivosti, ako aj zabezpečením transparentnosti svojho konania. Zamestnanci sú najmä povinní dodržiavať všetky všeobecné a osobitné pravidlá, ktoré sa týkajú predchádzania a oznamovania konfliktu záujmov, prijímania výhod a služobného tajomstva.

Zamestnanci komunikujú s dodávateľmi, ktorí sa zúčastňujú obstarávacieho konania, výlučne oficiálnou cestou a pokiaľ je to možné, komunikujú s nimi písomne.

0.2.4. *Ocenenia, pocty a vyznamenania*

Zamestnanci si vyžadujú povolenie Kancelárie pre dodržiavanie pravidiel a riadenie predtým, ako prijmú ocenenia, pocty alebo vyznamenania v súvislosti s ich prácou v ECB.

0.2.5. *Zákaz prijímania platieb za plnenie pracovných povinností od tretích osôb*

Zamestnanci nesmú od tretích osôb prijímať vo svoj prospech žiadne platby za plnenie svojich pracovných povinností. Ak tretia osoba ponúkne platbu, poukazuje ju ECB.

Činnosti, ktoré súvisia s úlohami ECB alebo povinnosťami jej zamestnancov, sa vo všeobecnosti považujú za súčasť pracovných povinností zamestnanca. V prípade pochybností zodpovedný priamy nadriadený posúdi a rozhodne, či sa má určitá činnosť považovať za pracovnú povinnosť.

0.2.6. *Externá činnosť*

0.2.6.1. Zamestnanci si vyžadujú písomné povolenie pred zapojením sa do externých činností, ktoré majú charakter povolania alebo inak prekračujú rámec toho, čo možno rozumne považovať za činnosti vo voľnom čase.

Generálny riaditeľ pre ľudské zdroje alebo jeho zástupca udelí po konzultácii s kanceláriou pre dodržiavanie pravidiel a riadenie a s príslušnými priamymi nadriadenými takéto povolenie, ak daná externá činnosť žiadnym spôsobom nenarušuje plnenie pracovných povinností zamestnanca voči ECB a nepredstavuje pravdepodobný zdroj konfliktu záujmov.

Takéto povolenie sa udeľuje maximálne na dobu piatich rokov.

0.2.6.2. Ako výnimka z článku 0.2.6.1 sa povolenie nevyžaduje na externé činnosti, ktoré:

- i) sú neplatené a
- ii) sú vykonávané v oblasti kultúry, vedy, vzdelávania, športu, charity, náboženstva, v sociálnej oblasti alebo majú charakter inej dobročinnnej práce a
- iii) nesúvisia s ECB ani s pracovnými povinnosťami zamestnanca v ECB.

0.2.6.3. Bez toho, aby boli dotknuté články 0.2.6.1 a 0.2.6.2, sa zamestnanci môžu zapojiť do politických aktivít a do činností odborových organizácií, nesmú však pritom využívať svoju pozíciu v ECB a sú povinní výslovne uviesť, že ich osobné názory nemusia nutne odrážať názory ECB.

0.2.6.4. Zamestnanci, ktorí sa zamýšľajú uchádzať o verejnú funkciu, alebo ktorí boli zvolení alebo vymenovaní do verejnej funkcie, oznámia túto skutočnosť generálnemu riaditeľovi pre ľudské zdroje alebo jeho zástupcovi, ktorý po konzultácii s kanceláriou pre dodržiavanie pravidiel a riadenie a s prihliadnutím na záujem služby, význam funkcie, povinnosti s funkciou spojené, ako aj na odmeňovanie a náhradu nákladov súvisiacich s vykonávaním funkcie rozhodne, či by dotknutý zamestnanec:

- a) mal požiadať o neplatené voľno z osobných dôvodov;
- b) mal požiadať o dovolenku za kalendárny rok;
- c) mohol dostať súhlas na vykonávanie pracovných povinností na čiastočný úväzok;
- d) mohol pokračovať vo vykonávaní svojich pracovných povinností v pôvodnom rozsahu.

Ak je zamestnanec povinný požiadať o neplatené voľno z osobných dôvodov alebo ak mu bol udelený súhlas na vykonávanie pracovných povinností na čiastočný úväzok, obdobie takéhoto neplateného voľna alebo práce na čiastočný úväzok sa zhoduje s funkčným obdobím zamestnanca.

0.2.6.5. Zamestnanci vykonávajú externé činnosti mimo pracovného času. Generálny riaditeľ pre ľudské zdroje alebo jeho zástupca môže výnimočne povoliť výnimky z tohto pravidla.

0.2.6.6. Generálny riaditeľ pre ľudské zdroje alebo jeho zástupca môže kedykoľvek po konzultácii s kanceláriou pre dodržiavanie pravidiel a riadenie a podľa možností po vypočutí zamestnanca požadovať, aby zamestnanec ukončil externé činnosti, ktoré môžu akýmkoľvek spôsobom narušiť plnenie pracovných povinností zamestnanca voči ECB alebo predstavovať pravdepodobný zdroj konfliktu záujmov, a to aj vtedy, ak boli predtým povolené. Ak sa to vyžaduje, zamestnancom sa poskytne primeraná lehota na ukončenie externých činností, ibaže sa v záujme služby vyžaduje okamžité ukončenie týchto činností.

0.2.7. *Zárobková činnosť manžela alebo uznaného partnera*

Zamestnanci oznámia kancelárii pre dodržiavanie pravidiel a riadenie akúkoľvek platenú funkciu alebo zamestnanie svojho manžela alebo uznaného partnera, ktoré môže viesť ku konfliktu záujmov. Ak by povaha funkcie alebo zamestnania mohla viesť ku konfliktu záujmov s pracovnými povinnosťami zamestnanca, kancelária pre dodržiavanie pravidiel a riadenie oznámi najprv túto skutočnosť zodpovednému priamemu nadriadenému a poradí mu v súvislosti s vhodnými opatreniami, ktoré sa majú prijať na zmiernenie konfliktu záujmov, vrátane možnosti zbaviť zamestnanca zodpovednosti za príslušnú záležitosť, pokiaľ je to potrebné.

0.2.8. *Obmedzenia po skončení zamestnania*

Dojednávanie potenciálnej funkcie alebo zamestnania

0.2.8.1. Pri dojednávaní potenciálnej funkcie alebo zamestnania sa zamestnanci správajú dôstojne a rozvážne. Ak povaha funkcie alebo zamestnania môže viesť ku konfliktu záujmov s pracovnými povinnosťami zamestnanca, oznámia túto skutočnosť kancelárii pre dodržiavanie pravidiel a riadenie. Kancelária pre dodržiavanie pravidiel a riadenie oznámi každý konflikt záujmov zodpovednému priamemu nadriadenému a poradí mu v súvislosti s vhodnými opatreniami, ktoré sa majú prijať na zmiernenie konfliktu záujmov, vrátane možnosti zbaviť zamestnanca zodpovednosti za príslušnú záležitosť, pokiaľ je to potrebné.

Oznamovacia povinnosť

0.2.8.2. Zamestnanci a bývalí zamestnanci vopred oznámia kancelárii pre dodržiavanie pravidiel a riadenie prijatie ponuky akejkoľvek funkcie alebo zamestnania počas trvania týchto oznamovacích období:

- a) zamestnanci zaradení do platovej triedy I alebo do vyššej platovej triedy, ktorí sa podieľajú na činnostiach v oblasti dohľadu: počas dvoch rokov odo dňa, kedy sa prestali podieľať na činnostiach v oblasti dohľadu;
- b) zamestnanci zaradení do platovej triedy F/G až H, ktorí sa podieľajú na činnostiach v oblasti dohľadu: počas šiestich mesiacov odo dňa, kedy sa prestali podieľať na činnostiach v oblasti dohľadu;
- c) ostatní zamestnanci zaradení do platovej triedy I alebo do vyššej platovej triedy: počas jedného roka odo dňa, kedy boli skutočne oslobodení od svojich pracovných povinností.

Prechodné obdobia

0.2.8.3. Prechodné obdobie sa vzťahuje na týchto zamestnancov:

- a) zamestnanci, ktorí sa počas svojho zamestnania v ECB podieľali na činnostiach v oblasti dohľadu po dobu aspoň 6 mesiacov, sa môžu zamestnať:
 - 1) v úverovej inštitúcii, ak sa na dohľade nad touto úverovou inštitúciou priamo podieľali, po uplynutí:
 - i) jedného roka, ak sú zaradení do platovej triedy I alebo do vyššej platovej triedy (vo výnimočných prípadoch toto obdobie možno predĺžiť do dvoch rokov v súlade s článkom 0.2.8.7);

- ii) šiestich mesiacov, ak sú zaradení do platovej triedy F/G až H

odo dňa, kedy sa prestali priamo podieľať na dohľade nad danou úverovou inštitúciou;
- 2) u priameho konkurenta takejto úverovej inštitúcie po uplynutí:
 - i) šiestich mesiacov, ak sú zaradení do platovej triedy I alebo do vyššej platovej triedy;
 - ii) troch mesiacov, ak sú zaradení do platovej triedy F/G až H

odo dňa, kedy sa prestali priamo podieľať na dohľade nad danou úverovou inštitúciou;
- b) zamestnanci zaradení do platovej triedy I alebo do vyššej platovej triedy, ktorí pracovali na generálnom riaditeľstve pre ekonomiku, generálnom riaditeľstve pre výskum, generálnom riaditeľstve pre makroprudenciálnu politiku a finančnú stabilitu, generálnom riaditeľstve pre operácie na trhu, riaditeľstve pre riadenie rizík, generálnom riaditeľstve pre medzinárodné a európske vzťahy, zastúpení ECB vo Washingtone, generálnom riaditeľstve pre sekretariát (s výnimkou DIV/IMS), ako poradcovia Výkonnej rady, na generálnom riaditeľstve pre právne služby, generálnom riaditeľstve pre mikroprudenciálny dohľad I až IV alebo na sekretariáte Rady pre dohľad po dobu aspoň šiestich mesiacov, sa môžu zamestnať vo finančnej korporácii usadenej v Únii po uplynutí troch mesiacov odo dňa, kedy prestali pracovať na danom odbornom útvare;
- c) zamestnanci zaradení do platovej triedy K alebo do vyššej platovej triedy, ktorí pracovali na inom odbornom útvare ECB po dobu aspoň šiestich mesiacov, sa môžu zamestnať vo finančnej korporácii usadenej v Únii po uplynutí troch mesiacov odo dňa, kedy prestali pracovať na danom odbornom útvare;
- d) zamestnanci zaradení do platovej triedy I alebo do vyššej platovej triedy, ktorí sa počas svojho zamestnania v ECB podieľali na dohľade nad platobnými systémami po dobu aspoň 6 mesiacov, sa môžu zamestnať v subjekte, ak sa na dohľade nad týmto subjektom priamo podieľali, po uplynutí šiestich mesiacov odo dňa, kedy sa prestali priamo podieľať na dohľade nad daným subjektom;
- e) zamestnanci zaradení do platovej triedy I alebo do vyššej platovej triedy, ktorí sa počas svojho zamestnania v ECB priamo podieľali na výbere dodávateľa alebo na správe zmluvy s dodávateľom, sa u tohto dodávateľa môžu zamestnať po uplynutí:
 - 1) šiestich mesiacov, ak je celková hodnota zmluvy (zmlúv) s týmto dodávateľom vyššia ako 200 000 EUR, ale nižšia ako 1 milión EUR;
 - 2) jedného roka, ak je celková hodnota zmluvy (zmlúv) s týmto dodávateľom aspoň 1 milión EUR

odo dňa, kedy sa prestali podieľať na tejto činnosti;
- f) zamestnanci zaradení do platovej triedy I alebo do vyššej platovej triedy sa môžu po skončení zamestnania v ECB zapojiť do lobingu alebo presadzovania záujmov voči ECB vo veciach, za ktoré boli počas svojho zamestnania v ECB zodpovední, po uplynutí šiestich mesiacov odo dňa, kedy prestali niesť zodpovednosť za dané veci;
- g) zamestnanci zaradení do platovej triedy I alebo do vyššej platovej triedy, ktorí boli počas svojho zamestnania v ECB priamo zapojení do právneho sporu alebo mali vážny konfliktný vzťah s iným subjektom, sa môžu v takomto subjekte alebo u inej osoby konajúcej v jeho mene zamestnať po uplynutí šiestich mesiacov odo dňa, kedy prestali byť priamo zapojení.

- 0.2.8.4. Ak plánovaná funkcia alebo zamestnanie spadá pod dve rozdielne prechodné obdobia, uplatňuje sa dlhšie z nich.
- 0.2.8.5. Pre zamestnancov, ktorí v ECB nie sú zamestnaní dlhšie ako štyri roky, doba trvania oznamovacích povinností a prechodných období podľa článkov 0.2.8.2 a 0.2.8.3 nepresahuje polovicu dĺžky trvania ich zamestnania v ECB.
- 0.2.8.6. Na žiadosť zamestnanca môže Výkonná rada výnimočne upustiť od uplatňovania prechodných období podľa článku 0.2.8.3 alebo ich skrátiť, pokiaľ osobitné okolnosti vylučujú konflikt záujmov vyplývajúci z ďalšej funkcie alebo zamestnania. Zamestnanec predloží kancelárii pre dodržiavanie pravidiel a riadenie odôvodnenú žiadosť vrátane dôkazov. O tejto žiadosti rozhodne Výkonná rada v primeranej lehote.
- 0.2.8.7. Ak sa uplatňuje prechodné obdobie ustanovené v článku 0.2.8.3 písm. a) ods. 1 bode i), Výkonná rada môže za výnimočných okolností a na návrh kancelárie pre dodržiavanie pravidiel a riadenie rozhodnúť o predĺžení prechodného obdobia až na dva roky, ak konflikt záujmov pretrváva.

0.3. Profesionálne štandardy

0.3.1. Služobné tajomstvo

Zamestnanci sú povinní dodržiavať pravidlá ECB pre nakladanie s dokumentmi a ich utajovanie, najmä požiadať o povolenie na sprístupnenie informácií v rámci ECB a mimo nej, ak je to potrebné.

0.3.2. Vzťahy s externými osobami

- 0.3.2.1. Zamestnanci sú povinní dbať na nezávislosť a dobrú povesť ECB, ako aj na povinnosť zachovávať služobné tajomstvo. Pri plnení svojich pracovných povinností nesmú zamestnanci vyhľadávať ani prijímať pokyny od žiadnej vlády, orgánu, organizácie alebo osoby mimo ECB. Zamestnanci oznámia svojmu priamemu nadriadenému akékoľvek správanie tretej osoby, ktorého cieľom je ovplyvnenie ECB pri vykonávaní jej úloh.

Pri vyjadrovaní názorov o otázkach, v ktorých ECB nezaujala stanovisko, sú zamestnanci povinní výslovne uviesť, že ich osobné názory nemusia nutne odrážať názory ECB.

- 0.3.2.2. V styku s ostatnými európskymi inštitúciami, orgánmi, agentúrami a medzinárodnými organizáciami sú zamestnanci k dispozícii v čo najväčšom rozsahu a sú pripravení na včasnú reakciu.

V styku so svojimi kolegami z národných centrálnych bánk Európskeho systému centrálnych bánk (ESCB) a z príslušných vnútroštátnych orgánov, ktoré sa zúčastňujú na jednotnom mechanizme dohľadu (JMD), vystupujú zamestnanci v duchu úzkej vzájomnej spolupráce, prihliadajúc na svoje povinnosti voči ECB a na nestrannú úlohu ECB v rámci ESCB.

- 0.3.2.3. Zamestnanci zachovávajú obozretnosť v styku so záujmovými skupinami a médiami. Všetky žiadosti o informácie zo strany verejnosti alebo médií postúpia zamestnanci generálnemu riaditeľstvu pre komunikáciu a jazykové služby (DG/C) v súlade s ustanoveniami príručky týkajúcej sa organizačných postupov (Business Practice Handbook). Všetky žiadosti o prístup k dokumentom ECB zo strany verejnosti alebo médií postúpia zamestnanci generálnemu riaditeľstvu pre sekretariát v súlade s ustanoveniami príručky týkajúcej sa organizačných postupov.

0.3.2.4. Zamestnanci, ktorí zamýšľajú vystúpiť na externej konferencii alebo seminári alebo ktorí zamýšľajú prispieť do externej publikácie, požiadajú o predchádzajúce povolenie v súlade s príručkou týkajúcou sa organizačných postupov a dodržiavajú príslušné ustanovenia.

0.3.2.5. Články 0.3.2.3 a 0.3.2.4 neplatia pre zástupcov zamestnancov, ak ide o otázky spadajúce do ich pôsobnosti. Zástupcovia zamestnancov môžu DG/C včas oznámiť každý styk s médiami, prejavy a externé publikácie. Ich povinnosť zachovávať lojalnosť a služobné tajomstvo zostáva vo všetkých prípadoch zachovaná.

0.3.3. *Vnútorne vzťahy*

0.3.3.1. Zamestnanci plnia pokyny svojich nadriadených a rešpektujú zodpovedajúce hierarchické vzťahy. Ak zamestnanci považujú pokyn, ktorý im bol daný, za neštandardný, oznámia svoje obavy priamemu nadriadenému, alebo ak sa domnievajú, že ich priamy nadriadený nevyriešil ich obavy dostatočne, svojmu generálny riaditeľovi, riaditeľovi alebo ich zástupcovi. Ak generálny riaditeľ, riaditeľ alebo ich zástupca písomne potvrdí pokyn, zamestnanec vykoná takýto pokyn, ibaže by bol zjavne nezákonný.

0.3.3.2. Zamestnanci nevyžadujú od iných zamestnancov vykonávanie súkromných úloh pre nich samotných alebo pre iných.

0.3.3.3. Zamestnanci sa správajú k svojim kolegom lojálne. Zamestnanci najmä nezatajú pred inými zamestnancami informácie, ktoré môžu ovplyvniť výkon práce, predovšetkým s cieľom získať osobnú výhodu, ani neposkytujú nepravdivé, nepresné alebo zveličené informácie. Navyše neznemožňujú ani neodmietajú spoluprácu s kolegami.

0.3.4. *Rešpektovanie zásady oddelenia funkcie dohľadu a funkcie menovej politiky*

Zamestnanci rešpektujú zásadu oddelenia funkcie dohľadu a funkcie menovej politiky, ako sa ustanovuje v pravidlách, ktorými sa vykonáva táto zásada.

0.4. **Súkromné finančné transakcie**

0.4.1. *Všeobecné zásady*

0.4.1.1. S cieľom chrániť dobrú povesť a dôveryhodnosť ECB, ako aj dôveru verejnosti v integritu a nestrannosť jej zamestnancov, konajú zamestnanci pri uskutočňovaní súkromných finančných transakcií na vlastný účet alebo na účet tretej osoby maximálne obozretne a starostlivo. Ich súkromné finančné transakcie musia byť nešpekulatívne, umiernené a primerané ich príjmu a bohatstvu tak, aby neohrozili ich finančnú nezávislosť.

0.4.1.2. Kancelária pre dodržiavanie pravidiel a riadenie môže prijať záväzné usmernenia pre výklad a uplatňovanie tohto článku. Po schválení Výkonnou radou môže kancelária pre dodržiavanie pravidiel a riadenie vymedziť ďalšie súkromné finančné transakcie, ktoré sú zakázané alebo podliehajú predchádzajúcemu povoleniu podľa článkov 0.4.2.2 a 0.4.2.3, ak sú tieto transakcie v rozpore s operáciami ECB, alebo by ich takto bolo možné vnímať. Kancelária pre dodržiavanie pravidiel a riadenie zverejňuje takéto usmernenia vhodným spôsobom.

0.4.1.3. Zamestnanci nevyužívajú ani sa nepokúšia využívať informácie, ktoré súvisia s činnosťami ECB, národných centrálnych bánk, príslušných vnútroštátnych orgánov alebo Európskeho výboru pre systémové riziká, a ktoré neboli zverejnené alebo sprístupnené verejnosti (ďalej len „vnútorné informácie“), vo svoj súkromný prospech alebo v súkromný prospech iných.

Zamestnancom sa vyslovene zakazuje využívať vnútorné informácie v akejkoľvek súkromnej finančnej transakcii alebo odporúčať či neodporúčať uskutočnenie takýchto transakcií.

0.4.1.4. V prípade pochybností týkajúcich sa výkladu tohto článku sa zamestnanci pred uskutočnením súkromnej finančnej transakcie poradia s kanceláriou pre dodržiavanie pravidiel a riadenie.

0.4.2. *Kategórie súkromných finančných transakcií*

Bez toho, aby boli dotknuté všeobecné povinnosti ustanovené v článkoch 0.4.1 a 0.4.3, dodržiavajú zamestnanci pravidlá platné pre tieto kategórie:

- a) vyňaté súkromné finančné transakcie;
- b) zakázané súkromné finančné transakcie;
- c) súkromné finančné transakcie, ktoré podliehajú predchádzajúcemu povoleniu;
- d) súkromné finančné transakcie, ktoré podliehajú následnému oznámeniu.

0.4.2.1. *Vyňaté súkromné finančné transakcie*

Bez toho, aby boli dotknuté všeobecné povinnosti ustanovené v článkoch 0.4.1 a 0.4.3, môžu zamestnanci bez obmedzení či oznamovacej povinnosti uskutočňovať tieto súkromné finančné transakcie:

- a) nákup alebo predaj podielových listov v systéme kolektívneho investovania, na investičnú politiku ktorého zamestnanec nemá žiadny vplyv, s výnimkou systémov, ktorých hlavným účelom je investovať do aktív, na ktoré sa uplatňujú články 0.4.2.2 písm. b) a 0.4.2.3 písm. b) a c), ako aj prevody peňažných prostriedkov a devízové operácie, ktoré sú s takýmto nákupom alebo predajom priamo spojené;
- b) nákup alebo splácanie poisťky alebo anuity;
- c) nákup alebo predaj cudzej meny na príležitostné nadobudnutie nefinančných investícií alebo aktív na účely súkromného cestovania alebo s cieľom pokryť súčasné alebo budúce osobné výdavky v inej mene než v ktorej sa vypláca plat zamestnanca;
- d) výdavky vrátane nákupu alebo predaja nefinančných investícií alebo aktív vrátane nehnuteľností;
- e) vybavenie hypotekárneho úveru;
- f) prevod peňažných prostriedkov z bežného alebo termínovaného účtu zamestnanca vedeného v akejkoľvek mene na iný bežný alebo termínovaný účet, ktorého majiteľom je tento zamestnanec alebo tretia osoba;
- g) iné súkromné finančné transakcie, ktoré nie sú zakázané ani nepodliehajú predchádzajúcemu povoleniu a ktorých hodnota v danom kalendárnom mesiaci neprevyšuje 10 000 EUR. Zamestnanci nesmú rozdeliť súkromné finančné transakcie s cieľom obchádzať túto hraničnú hodnotu.

0.4.2.2. *Zakázané súkromné finančné transakcie*

Zamestnanci nesmú uskutočňovať žiadnu z týchto súkromných finančných transakcií:

- a) transakcie súvisiace so súkromnou právnickou alebo fyzickou osobou, s ktorou má zamestnanec trvajúci pracovný vzťah, alebo transakcie s takouto osobou, uskutočňované v mene ECB;

- b) transakcie týkajúce sa i) jednotlivých obchodovateľných dlhopisov a akcií vydaných finančnými korporáciami (s výnimkou centrálnych bánk), ktoré sú usadené alebo majú pobočku v Únii; ii) derivátových nástrojov spojených s takýmito dlhopismi alebo akciami; iii) zložených nástrojov, ak jedna zo zložiek spadá pod i) alebo ii); a iv) podielových listov v systémoch kolektívneho investovania, ktorých hlavným účelom je investovať do takýchto dlhopisov, akcií alebo nástrojov.

0.4.2.3. Súkromné finančné transakcie, ktoré podliehajú predchádzajúcemu povoleniu

Zamestnanci požiadajú kanceláriu pre dodržiavanie pravidiel a riadenie o vydanie povolenia pred uskutočnením týchto finančných transakcií:

- a) krátkodobé obchodovanie, t. j. nákup alebo predaj aktív s rovnakým medzinárodným identifikačným kódom cenných papierov (International Securities Identification Number – ISIN), ktoré sa nakúpili alebo predali počas predchádzajúceho mesiaca. Povolenie sa nevyžaduje, ak sa následný predaj uskutoční v rámci vykonávania príkazu na obmedzenie strát (stop-loss order), ktorý zamestnanec dal svojmu maklérovi;
- b) transakcie so i) štátnymi cennými papiermi vydanými členskými štátmi eurozóny; ii) derivátovými nástrojmi súvisiacimi s takýmito štátnymi cennými papiermi; iii) zloženými nástrojmi, ak jedna zo zložiek spadá pod i) alebo ii); a iv) podielovými listami v systémoch kolektívneho investovania, ktorých hlavným účelom je investovať do takýchto cenných papierov alebo nástrojov, ak v danom kalendárnom mesiaci predmetná transakcia prevyšuje hodnotu 10 000 EUR;
- c) transakcie so i) zlatom a derivátovými nástrojmi spojenými so zlatom (vrátane cenných papierov indexovaných na zlato); ii) akciami, dlhopismi alebo súvisiacimi derivátovými nástrojmi vydanými spoločnosťami, ktorých hlavným predmetom podnikania je ťažba alebo výroba zlata; iii) zloženými nástrojmi, ak jedna zo zložiek spadá pod i) alebo ii); a iv) podielovými listami v systémoch kolektívneho investovania, ktorých hlavným účelom je investovať do takýchto cenných papierov alebo nástrojov, ak v danom kalendárnom mesiaci predmetná transakcia prevyšuje hodnotu 10 000 EUR;
- d) devízové operácie iné ako tie, ktoré sú uvedené v článku 0.4.2.1 písm. c) a ktoré v danom kalendárnom mesiaci prevyšujú hodnotu 10 000 EUR.

0.4.2.4. Súkromné finančné transakcie, ktoré podliehajú následnému oznámeniu

Zamestnanci oznámia kancelárii pre dodržiavanie pravidiel a riadenie všetky súkromné finančné transakcie, ktoré v danom kalendárnom mesiaci prevyšujú hodnotu 10 000 EUR a ktoré nepatria do žiadnej z predchádzajúcich troch kategórií, a to do 30 kalendárnych dní po ich uskutočnení. Kancelária pre dodržiavanie pravidiel a riadenie stanovuje informácie, ktoré sa majú oznamovať, ako aj formu oznamovania a postup.

Oznamovacia povinnosť sa vzťahuje najmä na:

- a) úvery s výnimkou hypotekárnych úverov (vrátane zmeny úročenia z pevného na pohyblivé alebo naopak či rozšírenia existujúceho úveru). Zamestnanci uvedú, či sa úver používa na nadobudnutie finančných nástrojov;
- b) deriváty spojené s úrokovou sadzbou a deriváty založené na indexoch;
- c) nákupy alebo predaje akcií spoločností okrem tých, ktoré sú uvedené v článku 0.4.2.2 písm. b), a dlhopisov vydaných týmito spoločnosťami.

0.4.2.5. Existujúce aktíva nadobudnuté v dôsledku zakázaných transakcií

Zamestnanci si môžu ponechať aktíva nadobudnuté v rámci transakcií podľa článku 0.4.2.2:

- a) ktoré majú v držbe v čase, keď sa na ne začnú vzťahovať obmedzenia uvedené v článku 0.4;
- b) ktoré nadobudnú neskôr bez vlastného pričinenia, najmä dedením, darovaním, v dôsledku zmeny rodinného stavu alebo zmeny kapitálovej štruktúry či zmeny kontroly nad subjektom, v ktorom má zamestnanec aktíva alebo práva;
- c) ktoré nadobudli v čase, keď transakcia ešte nebola zakázaná.

Zamestnanci môžu nakladať s právami spojenými s týmito aktívami alebo ich uplatňovať na základe predchádzajúceho povolenia kancelárie pre dodržiavanie pravidiel a riadenie.

Zamestnanci sa poradia s kanceláriou pre dodržiavanie pravidiel a riadenie, ak by ponechanie týchto aktív mohlo viesť ku konfliktu záujmov. V takomto prípade môže kancelária pre dodržiavanie pravidiel a riadenie požadovať, aby sa zamestnanec zbavil týchto aktív v primeranej lehote, ak je to potrebné na zabránenie konfliktu záujmov.

0.4.2.6 Žiadosť o povolenie

Žiadosť o povolenie v súlade s článkom 0.4.2.3 alebo 0.4.2.5 sa predloží kancelárii pre dodržiavanie pravidiel a riadenie aspoň päť pracovných dní pred plánovaným dňom transakcie vo forme, ktorú stanoví kancelária pre dodržiavanie pravidiel a riadenie. Kancelária pre dodržiavanie pravidiel a riadenie rozhodne o žiadosti do piatich pracovných dní a pokiaľ to prichádza do úvahy, zväží najmä: a) pracovné povinnosti zamestnanca a jeho prístup k relevantným vnútorným informáciám; b) špekulatívnu/nešpekulatívnu povahu transakcie; c) príslušné čiastky, ak sú uvedené; d) riziko straty dobrej povesti ECB; e) načasovanie, najmä blízkosť zasadnutia orgánov ECB s rozhodovacími právomocami. Kancelária pre dodržiavanie pravidiel a riadenie môže viazať udelenie povolenia na splnenie určitých podmienok. Ak kancelária pre dodržiavanie pravidiel a riadenie nereaguje na žiadosť o povolenie do piatich pracovných dní, transakcia sa považuje za povolenú.

0.4.2.7. Správa aktív treťou osobou na základe voľného uváženia

Finančné transakcie sú vyňaté z obmedzení uvedených v článkoch 0.4.2.2 až 0.4.2.6 v rozsahu, v akom sú uskutočnené treťou osobou, na ktorej voľné uváženie ponechal zamestnanec správu svojich súkromných finančných transakcií na základe písomnej dohody o správe aktív. Táto výnimka podlieha povoleniu kancelárie pre dodržiavanie pravidiel a riadenie. Povolenie sa udelí, ak sa preukáže, že podmienky zabezpečujú, aby zamestnanec nemohol priamo alebo nepriamo ovplyvňovať žiadne rozhodnutie tretej osoby týkajúce sa správy aktív. Zamestnanec oznámi kancelárii pre dodržiavanie pravidiel a riadenie každú zmenu podmienok dohody o správe aktív.

0.4.3. Monitorovanie dodržiavania pravidiel

0.4.3.1. Zamestnanci poskytnú Kancelárii pre dodržiavanie pravidiel a riadenie aktuálny zoznam:

- a) svojich bankových účtov vrátane spoločných účtov, depozitných účtov, účtov kreditných kariet a účtov u obchodníkov s cennými papiermi a
- b) všetkých plnomocenstiev, ktoré im tretie osoby udelili v súvislosti so svojimi bankovými účtami vrátane depozitných účtov. Zamestnanci môžu mať a vykonávať plnú moc vo vzťahu k bankovým účtom tretích osôb, len ak môžu sprístupniť ECB príslušné záznamy v súlade s článkom 0.4.3.2.

Zamestnanci tento zoznam priebežne aktualizujú.

- 0.4.3.2. S ohľadom na oznamovaciu povinnosť podľa článku 0.4.3 zamestnanci uchovávajú záznamy za predchádzajúci a za aktuálny kalendárny rok o týchto skutočnostiach:
- výpisy zo všetkých účtov uvedených v článku 0.4.3.1;
 - všetky nákupy a predaje finančných aktív alebo práv uskutočnené zamestnancami alebo tretími osobami na riziko a účet zamestnancov alebo uskutočnené zamestnancami na riziko a účet tretích osôb;
 - uzavretie alebo zmenu hypotekárnych úverov alebo iných úverov na vlastné riziko a vlastný účet alebo uskutočnené zamestnancami na riziko a na účet iných;
 - svoje operácie v súvislosti s dôchodkovými plánmi vrátane dôchodkového systému a dôchodkového plánu ECB;
 - všetky plnomocenstvá, ktoré im tretie osoby udelili v súvislosti so svojimi bankovými účtami vrátane depozitných účtov;
 - podmienky každej písomnej dohody o správe aktív, ako to vymedzuje článok 0.4.2.7 a zmeny takejto dohody.

0.4.3.3. Po schválení Výkonnou radou môže kancelária pre dodržiavanie pravidiel a riadenie požiadať externého poskytovateľa služieb, aby vykonal:

- pravidelné kontroly dodržiavania pravidiel vzťahujúce sa na určité percento zamestnancov, ktoré stanoví kancelária pre dodržiavanie pravidiel a riadenie a
- kontroly dodržiavania pravidiel ad-hoc zamerané na určitú skupinu zamestnancov alebo na určité druhy transakcií.

Na účel takýchto kontrol dodržiavania pravidiel môže kancelária pre dodržiavanie pravidiel a riadenie požadovať, aby dotknutí zamestnanci poskytli v zalepenej obálke záznamy uvedené v článku 0.4.3.2 za obdobie, ktoré určí, a to za účelom ďalšieho predloženia externému poskytovateľovi služieb. Zamestnanci poskytnú tieto záznamy v lehote stanovenej kanceláriou pre dodržiavanie pravidiel a riadenie.

0.4.3.4. Bez toho, aby bol dotknutý článok 0.4.3.5, externý poskytovateľ služieb nakladá s informáciami a dokumentmi, ktoré prevzal, nanajvyš dôverne a použije ich len na účel vykonávania kontrol dodržiavania pravidiel.

0.4.3.5. Ak externý poskytovateľ služieb identifikuje dôkazy, ktoré zakladajú podozrenie z porušenia pracovných povinností zamestnanca alebo porušenie zmluvných povinností externej osoby, ktorá pracuje pre ECB a podlieha obmedzeniam vymedzeným v článku 0.4 na základe svojej zmluvy, oznámi možné porušenie spolu kancelárii pre dodržiavanie pravidiel a riadenie a predloží jej príslušnú podpornú dokumentáciu. Kancelária pre dodržiavanie pravidiel a riadenie posúdi možné porušenie a v prípade, že podozrenie je opodstatnené, oznámi to príslušnému orgánu alebo odbornému útvaru (odborným útvarom) na účel ďalšieho vyšetrovania, ak je to potrebné, alebo na účel disciplinárneho konania. Správa externého poskytovateľa služieb vrátane podkladových dokumentov, predložená v súlade s vyššie uvedenými pravidlami, môže byť súčasťou následného interného a/alebo externého konania.

0.4.3.6. Povinnosti zamestnanca podľa článku 0.4.3 zostávajú zachované do konca kalendárneho roka nasledujúceho po roku, v ktorom jeho zamestnanie skončilo. Zákaz využívať vnútorné informácie uvedené v článku 0.4.1.3 platí dovtedy, kým tieto informácie neboli zverejnené.

0.4a **Nástroj na nahlasovanie porušenia predpisov a ochrana oznamovateľov**

0.4a.1. *Vymedzenie pojmov*

Na účely tohto článku sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

- a) „porušením predpisov“ sa rozumie protiprávny čin osoby podieľajúcej sa na činnosti ECB, vrátane podvodu alebo korupcie, ktorá má vplyv na finančné záujmy Únie, alebo konanie takejto osoby súvisiace s výkonom služobných povinností, ktoré prestávajú nedodržanie predpisov, ktoré sa na takúto osobu vzťahujú;
- b) „totožnosťou“ sa rozumejú informácie, ktoré identifikujú alebo robia identifikovateľnou fyzickú osobu, alebo ktoré môžu viesť k priamej alebo nepriamej identifikácii fyzickej osoby najmä s použitím identifikátorov uvedených v článku 3 bode 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 (*);
- c) „informáciami o porušeníach predpisov“ sa rozumejú informácie vrátane dôvodných podozrení o možných porušeníach predpisov alebo o pokusoch zatajiť takéto porušenia predpisov;
- d) „osobou podieľajúcou sa na činnosti ECB“ sa rozumie zamestnanec, zamestnanec s krátkodobou zmluvou, účastník absolventského programu, stážista alebo vysokopostavený úradník ECB;
- e) „vysokopostaveným úradníkom ECB“ sa rozumejú úradníci uvedení v článkoch 1.1, 1.2 a 1.4 kódexu správania pre vysokopostavených úradníkov Európskej centrálnej banky (**);
- f) „oznamovateľom“ sa rozumie osoba podieľajúca sa na činnosti ECB, ktorá nahlási informácie o porušeníach predpisov prostredníctvom niektorého z kanálov pre nahlasovanie uvedených v článku 0.4a.2, v článku 0.5, v rozhodnutí Európskej centrálnej banky (EÚ) 2016/456 (ECB/2016/3) (***) alebo v administratívnom obežníku 01/2006 o internom administratívnom vyšetrovaní;
- g) „svedkom“ sa rozumie osoba podieľajúca sa na činnosti ECB, ktorá nie je oznamovateľom a ktorá je povinná spolupracovať pri internom posúdení možného porušenia predpisov vrátane poskytnutia svedeckej výpovede podľa administratívneho obežníka 01/2006;
- h) „dotknutou osobou“ sa rozumie osoba podieľajúca sa na činnosti ECB, na ktorú sa odkazuje v nahlásení ako na osobu, ktorej sa pripisuje porušenie alebo s ktorou sa uvedená osoba spája;
- i) „odvetnými opatreniami“ sa rozumie akékoľvek priame alebo nepriame konanie alebo opomenutie, ku ktorému dochádza v pracovnom kontexte, ktoré je vyvolané nahlásením informácií o porušeníach predpisov prostredníctvom niektorého z kanálov pre nahlasovanie uvedených v článku 0.4a.2, v článku 0.5, v rozhodnutí Európskej centrálnej banky (EÚ) 2016/456 (ECB/2016/3) alebo v administratívnom obežníku 01/2006, alebo ktoré je vyvolané svedeckou výpoveďou týkajúcou sa takehoto nahlásenia, a ktoré oznamovateľovi alebo svedkovi spôsobuje alebo môže spôsobiť neopodstatnenú ujmu; pod odvetným opatrením sa rozumejú aj hrozby odvetných opatrení a pokusy o odvetné opatrenia;
- j) „príslušným orgánom“ sa rozumie orgán určený na posudzovanie nahlásení informácií o porušeníach predpisov uskutočnených prostredníctvom kanálu pre nahlasovanie uvedeného v článku 0.4a.2 a na poskytovanie spätnej väzby oznamovateľovi a/alebo orgán určený na prijímanie následných opatrení v nadväznosti na takéto nahlásenia.

0.4a.2 *Nástroj na nahlasovanie porušenia predpisov*

0.4a.2.1 Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia rozhodnutia (EÚ) 2016/456 (ECB/2016/3) o oznamovaní možných protiprávnych činov, ustanovenia článku 0.5 o oznamovaní možných porušení týkajúcich sa dôstojnosti na pracovisku a ustanovenia administratívneho obežníka 01/2006 o oznamovaní možných porušení pracovných povinností, môžu zamestnanci oznamovať informácie o porušeníach predpisov prostredníctvom internej platformy na nahlasovanie porušení predpisov, ktorú ECB vytvorila na tento účel (ďalej len „nástroj na nahlasovanie porušenia predpisov“).

0.4a.2.2 Zamestnanci môžu použiť nástroj na nahlasovanie porušenia predpisov ako alternatívny kanál pre nahlasovanie za účelom splnenia ich povinnosti oznamovať podľa rozhodnutia (EÚ) 2016/456 (ECB/2016/3) alebo podľa administratívneho obežníka 01/2006.

0.4a.3 *Posudzovanie informácií o porušeníach predpisov nahlásených prostredníctvom nástroja na nahlasovanie porušenia predpisov a prijímanie následných opatrení v nadväznosti na nahlásenia*

0.4a.3.1 Príslušným orgánom pre nahlásenia prijaté prostredníctvom nástroja na nahlasovanie porušenia predpisov je:

- a) riaditeľ pre interný audit s výnimkou nahlásení, ktoré spadajú pod písm. b) alebo c);
- b) prezident, ak dotknutou osobou alebo ktoroukoľvek z dotknutých osôb je riaditeľ pre interný audit;

- c) príslušný orgán určený Radou guvernérov, ak je dotknutou osobou alebo ktoroukoľvek z dotknutých osôb niektorý z vysokopostavených úradníkov ECB.

0.4a.3.2 Pokiaľ ide o nahlásenia o porušeníach predpisov prijaté prostredníctvom nástroja na nahlasovanie porušenia predpisov, ktoré spadajú do rozsahu pôsobnosti rozhodnutia (EÚ) 2016/456 (ECB/2016/3), postupuje sa v súlade s uvedeným rozhodnutím.

0.4a.3.3 Pokiaľ ide o nahlásenia o porušeníach predpisov prijaté prostredníctvom nástroja na nahlasovanie porušenia predpisov, ktoré nespádajú do rozsahu pôsobnosti rozhodnutia (EÚ) 2016/456 (ECB/2016/3), postupuje sa v súlade s administratívnym obežníkom 01/2006.

Bez toho, aby bol dotknutý odsek 1, postup pre posudzovanie informácií o porušeníach predpisov nahlásených prostredníctvom nástroja na nahlasovanie porušenia predpisov, ako aj postup pre prijímanie následných opatrení v nadväznosti na nahlásenia, ak je dotknutou osobou alebo ktoroukoľvek z dotknutých osôb niektorý z vysokopostavených úradníkov ECB, je stanovený v osobitnom rozhodnutí Rady guvernérov.

0.4a.4 Ochrana oznamovateľov

0.4a.4.1 ECB chráni oznamovateľov tak, že chráni ich totožnosť a ochraňuje ich pred odvetnými opatreniami.

0.4a.4.2 Oznamovatelia majú nárok na ochranu podľa tohto článku za predpokladu, že sa podľa článku 0.4a.7.4 považujú za osoby, ktoré majú vzhľadom na dané okolnosti a informácie, ktoré mali k dispozícii v čase nahlasovania, opodstatnené dôvody domnievať sa, že informácie o porušeníach predpisov, ktoré nahlásili, boli pravdivé a súviseli s možným porušením predpisov.

Pri uplatňovaní odseku 1 oznamovatelia najmä:

- a) nemajú nárok na ochranu, ak nahlásené informácie o porušeníach predpisov obsahujú:
- i) nasledujúce informácie, ktoré boli zámerne alebo vedome nahlásené: nepravdivé alebo zavádzajúce informácie, informácie, ktoré sú v čase nahlásenia verejne dostupné, nepodložené fámy alebo klebety; alebo
 - ii) nesúhlas legitímnym manažérskym alebo administratívnym rozhodnutím;
- b) nestrácajú ochranu, ak sú informácie o porušeníach predpisov nahlásené v dobrej viere omylom.

0.4a.5 Ochrana totožnosti

0.4a.5.1 Totožnosť oznamovateľov a svedkov musí byť chránená v súlade so zásadami stanovenými v časti 2 príručky týkajúcej sa organizačných postupov.

Bez toho, aby bol dotknutý článok 7 ods. 5 administratívneho obežníka 01/2006, totožnosť oznamovateľov, ktorí sa identifikovali, sa prístupní len:

- a) v miere nevyhnutnej na pochopenie situácie, nie však dotknutej osobe ani žiadnej z dotknutých osôb; alebo
- b) ak oznamovateľ výslovne súhlasil so sprístupnením informácií; alebo
- c) za okolností opísaných v článku 6 ods. 10 administratívneho obežníka 01/2006, ako aj v prípadoch, keď je to potrebné na uplatnenie práva na obhajobu.

0.4a.5.2 Prostredníctvom nástroja na nahlasovanie porušenia predpisov môžu oznamovatelia nahlasovať anonymne. V tomto prípade sa ich totožnosť nespístupňuje, pokiaľ sa sami nerozhodnú identifikovať.

0.4a.6 Ochrana pred odvetnými opatreniami

0.4a.6.1 Voči odvetným opatreniam proti oznamovateľom a svedkom, ktoré predstavujú porušenie pracovných povinností, sa prijímú primerané opatrenia vrátane prípadných disciplinárnych opatrení.

0.4a.7 *Postup pre žiadosti o ochranu pred odvetnými opatreniami*

0.4a.7.1 Oznamovatelia a svedkovia môžu predložiť žiadosť o ochranu pred odvetnými opatreniami vedúcemu kancelárie pre kontrolu dodržiavania pravidiel a riadenie spolu so všetkými relevantnými dokumentmi alebo informáciami na podporu ich žiadosti. Žiadosť je potrebné predložiť do 24 mesiacov odo dňa, keď došlo k konaniu alebo opomenutiu, o ktorom sa tvrdí, že predstavuje odvetné opatrenia.

0.4a.7.2 Takáto žiadosť neochraňuje žiadateľa pred zodpovednosťou za jeho prípadnú účasť na porušení predpisov, ktoré nahlásil, alebo v súvislosti s ktorým vystupuje ako svedok.

0.4a.7.3 Vedúci kancelárie pre dodržiavanie pravidiel a riadenie vybavuje takéto žiadosti ako prísne dôverné a totožnosť žiadateľa je chránená v súlade s článkom 0.4a.5.1, a to aj vtedy, keď žiadateľ vystupuje ako svedok.

0.4a.7.4 Po prijatí žiadosti o ochranu pred odvetnými opatreniami vedúci kancelárie pre dodržiavanie pravidiel a riadenie bez zbytočného odkladu:

- a) potvrdí jej prijatie a
- b) skontroluje, či žiadosť o ochranu spĺňa tieto podmienky:
 - i) žiadateľ je oznamovateľ, ktorý má nárok na ochranu za podmienok stanovených v článku 0.4a.4.2, alebo vystupuje ako svedok;
 - ii) došlo k údajnému škodlivému konaniu alebo opomenutiu a
 - iii) údajné škodlivé konanie alebo opomenutie mohlo byť vyvolané nahlásením porušenia predpisov alebo svedeckou výpoveďou v súvislosti s takýmto nahlásením.

0.4a.7.5 Ak vedúci kancelárie pre dodržiavanie pravidiel a riadenie dospeje k záveru, že:

- a) žiadosť o ochranu nespĺňa podmienky stanovené v článku 0.4a.7.4 písm. b), písomne o tom informuje žiadateľa;
- b) žiadosť o ochranu spĺňa podmienky stanovené v článku 0.4a.7.4 písm. b),
 - i) môže odporučiť prijatie dočasných ochranných opatrení v súlade s článkom 0.4a.8;
 - ii) posúdi, či je potrebná ochrana, v prípade potreby aj postúpením záležitosti príslušnému orgánu alebo odborným útvarom zodpovedným za vyšetrovanie, ktoré by potom mali uskutočniť vyšetrovanie v súlade s príslušnými predpismi a výsledok vyšetrovania predložiť vedúcemu kancelárie pre dodržiavanie pravidiel a riadenie. V tejto súvislosti nesie ECB dôkazné bremeno na preukázanie toho, že nahlásené konanie alebo opomenutie nepredstavovalo odvetné opatrenie;
 - iii) písomne o tom informuje žiadateľa.

0.4a.7.6 Ak vedúci kancelárie pre dodržiavanie pravidiel a riadenie po vykonaní posúdenia uvedeného v článku 0.4a.7.5 písm. b) bode ii) dospeje k záveru, že:

- a) ochrana nie je potrebná, písomne o tom informuje žiadateľa;
- b) ochrana je potrebná, môžu odporučiť tieto následné opatrenia:
 - i) po konzultácii so žiadateľom a v súlade s článkom 0.4a.8 opatrenia na nápravu ujmy spôsobenej v dôsledku odvetných opatrení („nápravné opatrenia“) a opatrenia na ochranu žiadateľa pred ďalšími odvetnými opatreniami („ochranné opatrenia“) a
 - ii) prípadne akékoľvek vhodné opatrenia voči osobe, ktorá uskutočnila odvetné opatrenia vrátane prípadných disciplinárnych opatrení.

0.4a.7.7 Ak vedúci kancelárie pre dodržiavanie pravidiel a riadenie zastáva názor, že pri preskúmaní žiadosti o ochranu pred odvetnými opatreniami existuje konflikt záujmov, postúpi záležitosť vrchnému riaditeľovi pre oblasť služieb, aby určil osobu, ktorá bude vo vybavovaní tejto žiadosti v súlade s uvedeným postupom pokračovať.

0.4a.8 *Predbežné ochranné opatrenia a nápravné opatrenia*

0.4a.8.1 Vedúci kancelárie pre dodržiavanie pravidiel a riadenie môže odporučiť opatrenia, ktoré sú potrebné a vhodné na ochranu oznamovateľa a svedkov pred odvetnými opatreniami, a to vrátane predbežných ochranných opatrení a nápravných opatrení, ak sú takéto opatrenia v súlade s právnym rámcom ECB.

0.4a.8.2 Vedúci kancelárie pre dodržiavanie pravidiel a riadenie môže kedykoľvek so súhlasom oznamovateľa alebo svedka odporučiť, aby generálne riaditeľstvo pre ľudské zdroje monitorovalo situáciu na pracovisku oznamovateľa alebo svedka.

0.4a.8.3 Vedúci kancelárie pre dodržiavanie pravidiel a riadenie môže požiadať adresátov jeho odporúčaní, aby podali správu o vykonávaní týchto odporúčaní. Ak vedúci kancelárie pre dodržiavanie pravidiel a riadenie považuje opatrenia prijaté na základe jeho odporúčaní za neuspokojivé, môže o tom informovať prezidenta.

0.4a.9 *Podávanie správ o nahlasovaní porušenia predpisov*

ECB môže podávať správy o nahlasovaní porušenia predpisov v skrátenej alebo súhrnnej forme tak, aby nebolo možné identifikovať jednotlivé osoby.

0.5 **Dôstojnosť pri práci**

0.5.1. Zamestnanci rešpektujú dôstojnosť svojich kolegov a zdržia sa akéhokoľvek nevhodného správania, ktoré by ponížovalo ostatných. K ostatným prejavujú citlivosť a úctu.

0.5.2. *Vymedzenie pojmov*

Na účel tohto etického rámca sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

1. „Dôstojnosťou pri práci“ sa rozumie neprítomnosť nevhodného správania. Nevhodným správaním sa rozumie akákoľvek forma priamej alebo nepriamej diskriminácie, fyzického násillia, psychického obťažovania (ktoré sa označuje aj ako šikanovanie („bullying“ alebo „mobbing“) a sexuálneho obťažovania.
2. Za „priamu diskrimináciu“ sa považuje prípad, ak sa s jednou osobou zaobchádza, zaobchádzalo alebo by sa zaobchádzalo z dôvodu jej národnosti, pohlavia, rasového alebo etnického pôvodu, náboženského vyznania alebo viery, zdravotného postihnutia, veku či sexuálnej orientácie menej priaznivo ako s inou osobou v porovnateľnej situácii.
3. Za „nepriamu diskrimináciu“ sa považuje prípad, ak by v dôsledku zdanlivo neutrálneho ustanovenia, kritéria alebo praxe bola osoba znevýhodnená z dôvodu jej národnosti, pohlavia, rasového alebo etnického pôvodu, náboženského vyznania alebo viery, zdravotného postihnutia, veku či sexuálnej orientácie v porovnaní s inou osobou, ibaže ustanovenie, kritérium alebo prax sú objektívne opodstatnené.
4. „Fyzickým násillím“ sa rozumie úmyselné použitie fyzickej sily alebo hrozba fyzickou silou voči inej osobe, ktorá má za následok fyzickú, sexuálnu alebo psychickú ujmu.
5. „Psychickým obťažovaním“ sa rozumie každé nevhodné správanie, ktoré trvá po dlhšiu dobu, je opakované alebo systematické a zahŕňa fyzické správanie, slovné alebo písané prejavy, gestá alebo iné úmyselné konania, ktoré môžu poškodiť osobnosť, dôstojnosť alebo fyzickú či psychickú integritu osoby.
6. „Sexuálnym obťažovaním“ sa rozumie sexuálne správanie, ktoré osoba, voči ktorej toto správanie smeruje, považuje za nežiaduce a ktorého účelom alebo následkom je ublížiť tejto osobe alebo vytvoriť zastrašujúce, nepriateľské, urážlivé či rušivé prostredie.

Nevhodnosť správania sa posudzuje objektívne z pohľadu rozumnej tretej osoby.

0.5.3 Postupy

0.5.3.1. Zamestnanci, ktorí sa domnievajú, že sa stali terčom nevhodného správania, môžu využívať tak neformálny, ako aj formálny postup. Zamestnanci, ktorí podali návrh na začatie takéhoto konania, nesmú za to niesť žiadne negatívne dôsledky, ibaže by sa v rámci tohto postupu ukázalo, že podali zámerne nepravdivé alebo zlomyselné sťažnosti.

0.5.3.2. Neformálny postup

V rámci neformálneho postupu dotknutí zamestnanci môžu:

- a) obrátiť sa na domnelého škodcu priamo;
- b) zapojiť dôverníka podľa vlastného výberu vrátane zástupcu zamestnancov;
- c) zapojiť svojho priameho nadriadeného, aby prijal okamžité opatrenie alebo
- d) zapojiť poradcu pre sociálne otázky.

0.5.3.3. Formálny postup

Ak sa dotknutý zamestnanec domnieva, že neformálny postup nie je vhodný, alebo ak neformálny postup nebol úspešný, môže dotknutý zamestnanec požadovať, aby generálny riaditeľ pre ľudské zdroje alebo jeho zástupca prijal vhodné (predbežné) opatrenia. Generálny riaditeľ alebo jeho zástupca konajú o takejto žiadosti rýchlo, vážne a dôverne. Ak je to potrebné, generálny riaditeľ alebo jeho zástupca môže oznámiť vec príslušnému orgánu, aby tento orgán rozhodol, či začne vnútorné správne vyšetrovanie.

0.5.3.4. Nadriadení, ktorí sa dozvedeli o nevhodnom správaní, ktoré nemožno riadne vyriešiť okamžitým opatrením nadriadených, oznámia takéto správanie bez zbytočného odkladu generálnemu riaditeľovi pre ľudské zdroje alebo jeho zástupcovi, ktorý rozhodne o ďalšom postupe v súlade s článkom 0.5.3.

0.5.3.5. Ostatní zamestnanci, ktorí sa dozvedeli o nevhodnom správaní, môžu oznámiť toto správanie svojmu priamemu nadriadenému, alebo ak je to potrebné, priamo generálnemu riaditeľovi pre ľudské zdroje alebo jeho zástupcovi. Pravidlá ochrany zamestnancov, ktorí oznámili porušenie pracovných povinností, sa použijú primerane.

0.6. Používanie zdrojov ECB

Zamestnanci si vážia a chránia majetok ECB. ECB poskytuje akékoľvek vybavenie a zariadenie bez ohľadu na ich povahu len na pracovné účely, pokiaľ nie je ich použitie na súkromné účely povolené buď v súlade s príslušnými internými pravidlami uvedenými v príručke týkajúcej sa organizačných postupov, alebo na základe osobitného povolenia generálneho riaditeľa pre ľudské zdroje alebo jeho zástupcu. Zamestnanci prijímú všetky rozumné a primerané opatrenia na zníženie nákladov s cieľom najefektívnejšieho využitia dostupných zdrojov.

0.7. Implementácia

0.7.1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 0.4.2, môže kancelária pre dodržiavanie pravidiel a riadenie spolu s generálnym riaditeľom pre ľudské zdroje alebo jeho zástupcom prijať usmernenia pre výklad a uplatňovanie etického rámca.

0.7.2. Zamestnanci môžu požiadať kanceláriu pre dodržiavanie pravidiel a riadenie alebo generálneho riaditeľa pre ľudské zdroje alebo jeho zástupcu vo veciach, ktoré patria do ich pôsobnosti, o poskytnutie poradenstva v akejkoľvek veci týkajúcej sa dodržiavania pravidiel etického rámca. Konanie zamestnanca, ktoré je plne v súlade s odporúčaním kancelárie pre dodržiavanie pravidiel a riadenie alebo generálneho riaditeľstva pre ľudské zdroje, sa považuje za konanie v súlade s etickým rámcom, a teda nevedie k disciplinárnemu konaniu. Toto odporúčanie však nezabavuje zamestnanca zodpovednosti podľa vnútroštátneho práva.“

(*) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES, (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39).

(**) Kódex správania pre vysokopostavených úradníkov Európskej centrálnej banky (2019/C 89/03)(Ú. v. EÚ C 89, 8.3.2019, s. 2).

(***) Rozhodnutie Európskej centrálnej banky EÚ/2016/456 zo 4. marca 2016 o podmienkach vyšetrovaní vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom v Európskej centrálnej banke v súvislosti s predchádzaním podvodom, korupcii a akýmkoľvek inými protiprávnym činom poškodzujúcim finančné záujmy Únie (ECB/2016/3) (Ú. v. EÚ L 79, 30.3.2016, s. 34).

EURÓPSKA KOMISIA

Nevznesenie námietky voči oznámenej koncentrácii

(Vec M.9953 — CalSTRS/Altitude Group/AI THD)

(Text s významom pre EHP)

(2020/C 375/03)

Dňa 28. októbra 2020 sa Komisia rozhodla nevzniesť námietku voči uvedenej oznámenej koncentrácii a vyhlásiť ju za zlučiteľnú s vnútorným trhom. Toto rozhodnutie je založené na článku 6 ods. 1 písm. b) nariadenia Rady (ES) č. 139/2004⁽¹⁾. Úplné znenie rozhodnutia je dostupné iba v anglickom jazyku a bude zverejnené po odstránení akýchkoľvek obchodných tajomstiev. Bude dostupné:

- v časti webovej stránky Komisie o hospodárskej súťaži venovanej fúziám (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Táto webová stránka poskytuje rôzne možnosti na vyhľadávanie individuálnych rozhodnutí o fúziách podľa názvu spoločnosti, čísla prípadu, dátumu a sektorových indexov,
- v elektronickej podobe na webovej stránke EUR-Lexu (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=sk>) pod číslom dokumentu 32020M9953. EUR-Lex predstavuje online prístup k európskemu právu.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 24, 29.1.2004, s. 1.

Nevznesenie námietky voči oznámenej koncentrácii
(Vec M.10003 — DWS/Vertex Bioenergy)

(Text s významom pre EHP)

(2020/C 375/04)

Dňa 30. októbra 2020 sa Komisia rozhodla nevznieť námietku voči uvedenej oznámenej koncentrácii a vyhlásiť ju za zlučiteľnú s vnútorným trhom. Toto rozhodnutie je založené na článku 6 ods. 1 písm. b) nariadenia Rady (ES) č. 139/2004⁽¹⁾. Úplné znenie rozhodnutia je dostupné iba v anglickom jazyku a bude zverejnené po odstránení akýchkoľvek obchodných tajomstiev. Bude dostupné:

- v časti webovej stránky Komisie o hospodárskej súťaži venovanej fúziám (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Táto webová stránka poskytuje rôzne možnosti na vyhľadávanie individuálnych rozhodnutí o fúziách podľa názvu spoločnosti, čísla prípadu, dátumu a sektorových indexov,
- v elektronickej podobe na webovej stránke EUR-Lexu (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=sk>) pod číslom dokumentu 32020M10003. EUR-Lex predstavuje online prístup k európskemu právu.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 24, 29.1.2004, s. 1.

Nevznesenie námietky voči oznámenej koncentrácii**(Vec M.9619 — CDC/EDF/ENGIE/La Poste)****(Text s významom pre EHP)**

(2020/C 375/05)

Dňa 11. augusta 2020 sa Komisia rozhodla nevzniesť námietku voči uvedenej oznámenej koncentrácii a vyhlásiť ju za zlučiteľnú s vnútorným trhom. Toto rozhodnutie je založené na článku 6 ods. 1 písm. b) nariadenia Rady (ES) č. 139/2004⁽¹⁾. Úplné znenie rozhodnutia je dostupné iba v francúzskom jazyku a bude zverejnené po odstránení akýchkoľvek obchodných tajomstiev. Bude dostupné:

- v časti webovej stránky Komisie o hospodárskej súťaži venovanej fúziám (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Táto webová stránka poskytuje rôzne možnosti na vyhľadávanie individuálnych rozhodnutí o fúziách podľa názvu spoločnosti, čísla prípadu, dátumu a sektorových indexov.
- v elektronickej podobe na webovej stránke EUR-Lexu (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=sk>) pod číslom dokumentu 32020M9619. EUR-Lex predstavuje online prístup k európskemu právu.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 24, 29.1.2004, s. 1.

Nevznesenie námietky voči oznámenej koncentrácii**(Vec M.8130 — Imerys/Alteo certain assets)****(Text s významom pre EHP)**

(2020/C 375/06)

Dňa 28. októbra 2016 sa Komisia rozhodla nevznieť námietku voči uvedenej oznámenej koncentrácii a vyhlásiť ju za zlučiteľnú s vnútorným trhom. Toto rozhodnutie je založené na článku 6 ods. 1 písm. b) v spojení s článkom 6 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 139/2004 ⁽¹⁾. Úplné znenie rozhodnutia je dostupné iba v anglickom jazyku a bude zverejnené po odstránení akýchkoľvek obchodných tajomstiev. Bude dostupné:

- v časti webovej stránky Komisie o hospodárskej súťaži venovanej fúziám (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Táto webová stránka poskytuje rôzne možnosti na vyhľadávanie individuálnych rozhodnutí o fúziách podľa názvu spoločnosti, čísla prípadu, dátumu a sektorových indexov,
- v elektronickej podobe na webovej stránke EUR-Lexu (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=sk>) pod číslom dokumentu 32016M8130. EUR-Lex predstavuje online prístup k európskemu právu.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 24, 29.1.2004, s. 1.

IV

(Informácie)

INFORMÁCIE INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR EURÓPSKEJ
ÚNIE

EURÓPSKA KOMISIA

Výmenný kurz eura ⁽¹⁾

5. novembra 2020

(2020/C 375/07)

1 euro =

Mena		Výmenný kurz	Mena		Výmenný kurz
USD	Americký dolár	1,1855	CAD	Kanadský dolár	1,5478
JPY	Japonský jen	122,86	HKD	Hongkongský dolár	9,1922
DKK	Dánska koruna	7,4467	NZD	Novozélandský dolár	1,7540
GBP	Britská libra	0,90450	SGD	Singapurský dolár	1,6014
SEK	Švédská koruna	10,2770	KRW	Juhokórejský won	1 330,68
CHF	Švajčiarsky frank	1,0724	ZAR	Juhoafrický rand	18,6894
ISK	Islandská koruna	163,70	CNY	Čínsky juan	7,8331
NOK	Nórska koruna	10,8500	HRK	Chorvátska kuna	7,5518
BGN	Bulharský lev	1,9558	IDR	Indonézska rupia	16 901,14
CZK	Česká koruna	26,766	MYR	Malajzijský ringgit	4,9169
HUF	Maďarský forint	357,83	PHP	Filipínske peso	57,218
PLN	Poľský zlotý	4,5134	RUB	Ruský rubel'	91,7450
RON	Rumunský lei	4,8648	THB	Thajský baht	36,525
TRY	Turecká líra	9,9980	BRL	Brazílsky real	6,5906
AUD	Austrálsky dolár	1,6356	MXN	Mexické peso	24,5016
			INR	Indická rupia	87,7405

⁽¹⁾ Zdroj: referenčný výmenný kurz publikovaný ECB.

ROZHODNUTIE KOMISIE

z 22. júla 2020,

ktorým sa centrálny správca protokolu transakcií Európskej únie poveruje vložением zmien národných alokačných tabuliek pre leteckú dopravu do protokolu transakcií Európskej únie, pokiaľ ide o kvóty pre leteckú dopravu, ktoré majú členské štáty spravujúce prevádzkovateľov lietadiel, ktorí vykonali lety z EÚ do Švajčiarska, bezplatne pridelit' v roku 2020

(2020/C 375/08)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES z 13. októbra 2003 o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Únii, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES ⁽¹⁾,so zreteľom na nariadenie Komisie (EÚ) č. 389/2013 z 2. mája 2013, ktorým sa zriaďuje register Únie podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES a rozhodnutí Európskeho parlamentu a Rady č. 280/2004/ES a č. 406/2009/ES a ktorým sa zrušujú nariadenia Komisie (EÚ) č. 920/2010 a č. 1193/2011 ⁽²⁾, a najmä na jeho článok 55 ods. 3,

keďže:

- (1) Rozhodnutím Komisie 2011/638/EÚ ⁽³⁾ sa stanovili referenčné hodnoty na bezplatné pridelenie emisných kvót skleníkových plynov prevádzkovateľom lietadiel podľa článku 3e ods. 1 smernice 2003/87/ES.
- (2) V článku 28a ods. 7 smernice 2003/87/ES sa ustanovuje, že dočasná výnimka týkajúca sa letov do tretích krajín a z tretích krajín sa uplatňuje na krajiny, s ktorými sa dosiahla dohoda podľa článku 25 alebo 25a uvedenej smernice, a to iba v súlade s podmienkami takejto dohody.
- (3) Dohoda medzi Európskou úniou a Švajčiarskou konfederáciou o prepojení ich systémov obchodovania s emisiami skleníkových plynov ⁽⁴⁾ (ďalej len „dohoda o prepojení systémov“) bola podpísaná 23. novembra 2017 a platnosť nadobudla 1. januára 2020.
- (4) V bode B prílohy I k dohode o prepojení systémov o rozsahu pokrytia sa stanovuje, že lety s odletom z letiska nachádzajúceho sa v EHP a priletom na letisko nachádzajúce sa na území Švajčiarska sú zahrnuté do rozsahu pôsobnosti systému EÚ na obchodovanie s emisiami.
- (5) Komisia 18. mája 2020 prijala delegované rozhodnutie C(2020) 3107, ktorým sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, pokiaľ ide o vylúčenie letov prichádzajúcich zo Švajčiarska zo systému EÚ na obchodovanie s emisiami. Po nadobudnutí účinnosti uvedeného rozhodnutia je potrebné vykonať zodpovedajúce zmeny v národných alokačných tabuľkách pre leteckú dopravu.
- (6) Podľa článku 55 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 389/2013 má Komisia dať pokyn centrálnemu správcovi protokolu transakcií Európskej únie, aby nahral revidované národné alokačné tabuľky pre leteckú dopravu do protokolu transakcií Európskej únie,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 275, 25.10.2003, s. 32.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 122, 3.5.2013, s. 1.

⁽³⁾ Rozhodnutie Komisie 2011/638/EÚ z 26. septembra 2011 o referenčných hodnotách na bezplatné pridelenie emisných kvót skleníkových plynov prevádzkovateľom lietadiel podľa článku 3e smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES (Ú. v. EÚ L 252, 28.9.2011, s. 20).

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 322, 7.12.2017, s. 3.

ROZHODLA TAKTO:

Jediný článok

Centrálny správca protokolu transakcií Európskej únie nahrá revidované národné alokačné tabuľky pre leteckú dopravu do protokolu transakcií Európskej únie, pokiaľ ide o kvóty pre leteckú dopravu, ktoré majú členské štáty spravujúce prevádzkovateľov lietadiel, ktorí vykonali lety z EÚ do Švajčiarska, bezplatne prideliť v roku 2020. Revidované národné alokačné tabuľky pre leteckú dopravu sú uvedené v prílohe.

V Bruseli 22. júla 2020

Za Komisiu
Frans TIMMERMANS
výkonný podpredseda

PRILOHA I

**Zmeny národnej alokačnej tabuľky na rok 2020 podľa Dohody medzi Európskou úniou
a Švajčiarskou konfederáciou o prepojení ich systémov obchodovania s emisiami skleníkových
plynov a podľa delegovaného rozhodnutia Komisie C(2020) 3107**

Poznámka: Hodnoty na rok 2020 sú celkové. Zahŕňajú počiatočné pridelenie na lety medzi letiskami EHP a dodatočné pridelenie na lety do Švajčiarska a v rámci neho. Tieto hodnoty sa musia vložiť ako aktualizácie do súboru XML národných alokačných tabuliek pre leteckú dopravu.

Členský štát: Rakúsko

ID ETS	Názov prevádzkovateľa	2020
440	Austrian Airlines AG	424 300
19210	UIA-VB	3 289
30323	International Jet Management GmbH	157
33061	AVCON JET AG	83
28567	Tupack Verpackungen Gesellschaft m.b.H.	17
25989	The Flying Bulls	16
45083	easyJet Europe Airline GmbH	1 823 642

Členský štát: Belgicko

ID ETS	Názov prevádzkovateľa	2020
908	BRUSSELS AIRLINES	285 422
27011	ASL Airlines Belgium	110 688
2344	SAUDI ARABIAN AIRLINES CORPORATION	3 031
32432	EgyptAir	315
29427	Flying Service	271
13457	EXCLU Flying Partners CVBA	81
36269	EXCLU VF International SAGL	22
28582	EXCLU Inter-Wetail c/o Jet Aviation Business Jets AG	14

Členský štát: Bulharsko

ID ETS	Názov prevádzkovateľa	2020
29056	Bulgaria Air	81 265
28445	BH AIR	41 204

Členský štát: Chorvátsko

ID ETS	Názov prevádzkovateľa	2020
12495	Croatia Airlines hrvatska zrakoplovna tvrtka d.d.	88 551

Členský štát: Cyprus

ID ETS	Názov prevádzkovateľa	2020
7132	Joannou & Paraskevides (Aviation) Limited	30

Členský štát: Česko

ID ETS	Názov prevádzkovateľa	2020
859	České aerolinie a.s.	256 608
24903	Smartwings, a.s.	119 819
34430	CAIMITO ENTERPRISES LIMITED	16

Členský štát: Dánsko

ID ETS	Názov prevádzkovateľa	2020
9918	Star Air A/S	97 822
32158	Jet Time A/S	37 762
4357	SUN-AIR of Scandinavia A/S	6 021
366	DAT A/S	5 855
142	P/F Atlantic Airways	659
3456	Air Alsie A/S	433

Členský štát: Fínsko

ID ETS	Názov prevádzkovateľa	2020
1167	Finnair Oyj	504 434

Členský štát: Francúzsko

ID ETS	Názov prevádzkovateľa	2020
227	AIR FRANCE	1 354 329
2850	easyJet Switzerland SA	168 483
27518	ASL AIRLINES FRANCE SA	60 691
10326	NOUVELAIR TUNISIE	3 172

5636	AIR SEYCHELLES	2 478
28237	TWIN JET	2 023
258	ROYAL AIR MAROC	1 331
261	AIR MAURITIUS LIMITED	796
22432	QATAR AMIRI FLIGHT	276
159	TAG AVIATION SUISSE	147
1855	MIDDLE EAST AIRLINES – AIRLIBAN S.A.L.	40
19696	LYRECO	33
5432	SAUDI OGER	32
4790	AIRBY	25
30067	BONGRAIN BENELUX	23
4306	ACCOR SA	15
1976	MARITIME INVESTMENT AND SHIPPING COMPANY LIMITED	14
7028	THE DOW CHEMICAL COMPANY	34
26287	ALTONA	7

Členský štát: Nemecko

ID ETS	Názov prevádzkovateľa	2020
1776	Deutsche Lufthansa AG	2 152 188
28944	Germanwings GmbH	381 116
36121	European Air Transport Leipzig GmbH	358 714
1389	TUIfly GmbH	216 669
824	Condor Flugdienst GmbH i.l.	205 740
1652	Korean Air Lines Co., Ltd	21 582
8272	ASL Airlines (Switzerland) AG	7 448
10201	SunExpress	1 578
10690	PEGASUS HAVA TASIMACILIGI A.S.	1 350
2840	Volkswagen AirService GmbH	498
26466	DC Aviation GmbH	454
1778	Bundesamt für Infrastruktur, Umweltschutz und Dienstleistungen der Bundeswehr	431
3647	Adolf Würth GmbH & Co KG	159
2833	Viessmann Werke GmbH & Co KG	85
24270	Montenegro Airlines	62
18991	SAP SE	30
567	OBO JET-Charter GmbH	24
14557	Steiner-Film Inh. Siegfried Steiner e.K.	19
967	DAS Direct Air Service GmbH & Co. KG	14

1323	WEKA Flugdienst GmbH	14
6667	Bombardier Aerospace Corporation	13
30605	Wheels Aviation Limited	10
516	Bahag Baus Handelsgesellschaft AG Zug/Schweiz Zweigniederlassung Mannheim	9
14658	Bayerische Motoren Werke Aktiengesellschaft	66
31614	Bombardier Transportation GmbH	11
32953	HeidelbergCement AG	17
037070	Trevo Aviation Ltd.	26
12648	Pacelli-Beteiligungs GmbH & co. KG	4
6802	Aero Personal s.a de c.v.	9
24784	Samsung Techwin Co., Ltd.	2
16761	Jetflight Aviation Inc.	1
33706	Arcas Aviation GmbH & Co. KG	10
35418	Challenge Aero AG	3
34984	AMC Aircraft Management Concept	1

Členský štát: Grécko

ID ETS	Názov prevádzkovateľa	2020
20514	AEGEAN AIRLINES S.A.	396 441
34624	OLYMPIC AIR	208 654
31109	SKY EXPRESS S.A.	3 001

Členský štát: Írsko

ID ETS	Názov prevádzkovateľa	2020
132	Aer Lingus Limited	583 592
23828	EMC Ireland	98
29120	Ven Air	13
32096	Prime Aviation JSC	10
2079	Owens-Illinois General inc	6

Členský štát: Taliansko

ID ETS	Názov prevádzkovateľa	2020
34831	Alitalia Società Aerea Italiana S.p.A.	1 025 637
8484	SIRIO S.p.A.	361
31311	MSC Aviation SA	27

Členský štát: Lotyšsko

ID ETS	Názov prevádzkovateľa	2020
23085	A/S „AirBaltic Corporation“	192 796
21470	Smartlynx Airlines	9 207

Členský štát: Luxembursko

ID ETS	Názov prevádzkovateľa	2020
1781	LUXAIR	54 596
26052	Global Jet Luxembourg	306

Členský štát: Malta

ID ETS	Názov prevádzkovateľa	2020
256	Air Malta plc	181 862
34461	Comlux Malta Ltd.	72

Členský štát: Holandsko

ID ETS	Názov prevádzkovateľa	2020
1640	Koninklijke Luchtvaart Maatschappij N.V.	784 194
2723	Transavia Airlines B.V.	409 478
1005	El Al Israel Airlines Ltd	1 272
2440	Shell Aircraft Limited	29
29439	Liberty Global Europe Management B.V.	27

Členský štát: Nórsko

ID ETS	Názov prevádzkovateľa	2020
22212	Norwegian Air Shuttle ASA	827 543

Členský štát: Poľsko

ID ETS	Názov prevádzkovateľa	2020
1763	POLSKIE LINIE LOTNICZE LOT SPÓŁKA AKCYJNA	226 673
36143	Enter Air spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	132 870

Členský štát: Portugalsko

ID ETS	Názov prevádzkovateľa	2020
2656	Transportes Aéreos Portugueses, S.A.	525 241
23781	Netjets Transportes Aereos SA	4 460
32417	Ibis Participações e Serviços Ltda	3

Členský štát: Rumunsko

ID ETS	Názov prevádzkovateľa	2020
2658	S.C. TAROM S.A.	136 559

Členský štát: Španielsko

ID ETS	Názov prevádzkovateľa	2020
1475	IBERIA LAE SA OPERADORA SU	792 702
30190	Vueling Airlines, S.A.	824 304
9345	Air Europa Líneas Aéreas, S.A.U.	252 480
11309	Swiftair SA	16 917
6101	Edelweiss Air AG	15 813
32000	Privilege Style	13 215
27226	Executive Airlines, S.L.	321
4402	Gestair, S.A.	251
28586	Go ahead international	23
29804	PUNTO FA S.L.	18
31936	SQUADRON AVIATION SERVICES, LTD	2
4470	INDUSTRIAS TITAN, S.A.	12
36637	Alba Star, S.A.	26 142
40052	Evelop Airlines, S.L.	25 785

Členský štát: Švédsko

ID ETS	Názov prevádzkovateľa	2020
2351	Scandinavian Airlines System SAS	1 327 208
21450	Braathens Regional Aviation AB	56 569
1116	Försvarsmakten	93

Členský štát: Spojené kráľovstvo

ID ETS	Názov prevádzkovateľa	2020
00590	BRITISH AIRWAYS PLC	1 349 506
30131	TUI Airways Limited	741 335
07532	Jet2.com Limited	303 689
5453	Flybe Limited	223 596
12669	BA CITYFLYER LIMITED	37 799
26351	Air Kilroe Limited (pod obchodným menom Eastern Airways)	24 054
04744	Titan Airways Limited	9 460
1673	Kuwait Airways Corporation	6 307
17692	ONUR AIR TASIMACILIK A.S	2 495
1801	MALAYSIA AIRLINES BERHAD	1 098
7618	Gama Aviation (UK) Limited	508
26684	TAG AVIATION UK LTD	471
18224	Uzbekistan Airways	149
29929	ETIHAD AIRWAYS	232
201	Air Canada	172
7521	Formula One Management Limited	148
6064	Dubai Air Wing	91
33204	INEOS Aviation Limited	119
23881	Executive Jet Management, Inc.	62
6323	Banline Aviation Ltd	41
9962	ICELAND FOODS LTD	28
1905	3M Company	17
8849	Honeywell International, Inc.	14
3991	Sioux Company Ltd	14
31943	AMGEN INC.	6
20894	KOHLER CO	6
33938	AMAC Corporate Jet AG	7
4025	Embraer SA	7
29824	EIE Eagle Inc. Est.	4
3751	The Procter & Gamble Company	6
31508	AL SALAM 319LTD	3
28494	SWISS INTERNATIONAL AIR LINES AG	289 088
1703	Learjet Inc.	4
27893	Merck & Co Inc	3

36153	Bayham Limited	8
34153	Cayley Aviation Ltd.	2
46235	easyJet UK Limited	1 165 113
2782	United Airlines, Inc.	1 304
31095	NetJets Aviation Inc.	44
29471	ExecuJet Europe AG	137
2463	Singapore Airlines Limited	23 065

V

(Oznamy)

KONANIA TÝKAJÚCE SA VYKONÁVANIA POLITIKY HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE

EURÓPSKA KOMISIA

Predbežné oznámenie o koncentracii**(Vec M.9989 – BB Holding Investment/Duferdofin-Nucor)****Vec, ktorá môže byť posúdená v rámci zjednodušeného postupu****(Text s významom pre EHP)**

(2020/C 375/09)

1. Komisii bolo 28. októbra 2020 podľa článku 4 nariadenia Rady (ES) č. 139/2004 ⁽¹⁾ doručené oznámenie o zamýšľanej koncentrácii.

Toto oznámenie sa týka týchto podnikov:

- BB Holding Investment S.A. („BB Holding Investment“, Luxembursko),
- Duferdofin-Nucor S.r.l. („Duferdofin-Nucor“, Taliansko) pod spoločnou kontrolou podnikov BB Holding Investment S. A. a Nucor European Holdings BV.

Podnik BB Holding Investment získava v zmysle článku 3 ods. 1 písm. b) nariadenia o fúziách výlučnú kontrolu nad celým podnikom Duferdofin-Nucor.

Koncentrácia sa uskutočňuje prostredníctvom kúpy akcií.

2. Predmet činnosti dotknutých podnikov:

- BB Holding Investment: správa spoločností pôsobiacich v oblasti energetiky, lodnej dopravy a ocele, kde pôsobí predovšetkým v oblasti obchodovania s výrobkami z ocele a ich distribúcie,
- Duferdofin-Nucor: výroba a distribúcia výrobkov z uhlíkovej ocele, ako sú sochory, predvalky a kruhové produkty, a hotových dlhých výrobkov, najmä ťažkých profilov (trámov).

3. Na základe predbežného posúdenia a bez toho, aby bolo dotknuté konečné rozhodnutie v tejto veci, sa Komisia domnieva, že oznámená transakcia by mohla patriť do rozsahu pôsobnosti nariadenia o fúziách.

V súlade s oznámením Komisie o zjednodušenom postupe pri riešení niektorých koncentracii podľa nariadenia Rady (ES) č. 139/2004 ⁽²⁾ je potrebné uviesť, že túto vec je možné posudzovať v súlade s postupom stanoveným v uvedenom oznámení.

4. Komisia vyzýva zainteresované tretie strany, aby jej predložili prípadné pripomienky k zamýšľanej koncentrácii.

Pripomienky musia byť Komisii doručené najneskôr 10 dní odo dňa uverejnenia tohto oznámenia. Vždy je nutné uviesť toto referenčné číslo:

M.9989 – BB Holding Investment/Duferdofin-Nucor

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 24, 29.1.2004, s. 1 („nariadenie o fúziách“).

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 366, 14.12.2013, s. 5.

Pripomienky možno Komisii zaslať e-mailom, faxom alebo poštou. Použite tieto kontaktné údaje:

e-mail: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

Fax +32 22964301

Poštová adresa:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

ISSN 1977-1037 (elektronické vydanie)
ISSN 1725-5236 (papierové vydanie)

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie
L-2985 Luxemburg
LUXEMBURSKO

SK